МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бізнес - адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: «Особливості впровадження інноваційних технологій як головний компонент розвитку ТОВ ВО «ОСКАР»

Виконав : студент 2 курсу, групи 8.0739-ба-з
спеціальності 073 Менеджмент
освітньої програми Бізнес-адміністрування
Різниченко М. О.
Керівник : доцент кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, кандидат економічних наук, доцент
Маркова С. В.
Рецензент : завідувач кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, доктор наук з державного управління, професор
Бікулов Д. Т.

Запоріжжя – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту
Кафедра бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр
Спеціальність 073 Менеджмент
Освітня програма Бізнес-адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Д.Т. Бікулов
«____» _____2020 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Різниченко Микола Олегович

1. Тема роботи «Особливості впровадження інноваційних технологій як головний компонент розвитку ТОВ ВО «ОСКАР»
керівник роботи: Маркова С. В., доцент кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, кандидат економічних наук, доцент
затверджені наказом ЗНУ від 02.06.2020 року № 664-с
2. Строк подання студентом роботи 23.11.2020 р.
3. Вихідні дані до роботи навчальні посібники, монографії, періодичні та аналітичні вітчизняні та зарубіжні матеріали, фінансова звітність підприємства, інтернет ресурси
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВ
2. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ГОЛОВНИЙ КОМПОНЕНТ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ
3. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СУЧАСНОМУ ВІТЧИЗНЯНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
20таблиць
38 рисунків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Маркова С. В.		
2	Маркова С. В.		
3	Маркова С. В.		

7. Дата видачі завдання 20.04.2020 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Затвердження теми кваліфікаційної роботи у наукового керівника.	20.04.2020	
2.	Затвердження змісту роботи.	30.04.2020	
3.	Огляд літератури за темою кваліфікаційної роботи.	30.04.20-16.05.20	
4.	Розробка чернетки І розділу кваліфікаційної роботи.	17.05.20-23.05.20	
5.	Написання І розділу кваліфікаційної роботи.	24.05.20-27.05.20	
6.	Збір розрахунково-аналітичного матеріалу за темою.	28.05.20-25.06.20	
7.	Розробка чернетки ІІ розділу кваліфікаційної роботи.	26.06.20-29.08.20	
8.	Написання ІІ розділу кваліфікаційної роботи.	30.08.20-06.09.20	
9.	Розробка чернетки ІІІ розділу кваліфікаційної роботи.	07.09.20-14.09.20	
10.	Написання ІІІ розділу кваліфікаційної роботи.	15.09.20-29.10.20	
11.	Оформлення кваліфікаційної роботи згідно вимог.	30.10.20-02.11.20	
12.	Попередній захист кваліфікаційної роботи.	09.11.2020	
13.	Проходження нормоконтролю.	09.11.20-22.11.20	
14.	Подання кваліфікаційної роботи на кафедру.	23.11.2020	
15.	Захист кваліфікаційної роботи.	грудень 2020	

Студент _____ М. О. Різниченко
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ С. В. Маркова
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ С. В. Маркова
(підпис) (ініціали та прізвище)

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА.....……..2
РЕФЕРАТ……4
ABSTRACT ……5
ВСТУП……..……6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ ……9
1.1 Сутність, види та класифікації інновацій……...9
1.2 Класифікаційні харектеритики інноваційних технологій……...12
1.3 Ефективність впровадження інноваційних технологій ……..16
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ГОЛОВНИЙ КОМПОНЕНТ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ ……..20
2.1 Досвід процесів впровадження інноваційних технологій розвитку підприємства …….....20
2.2 Діагностика організаційно-економічної характеристики діяльності ТОВ ВО «ОСКАР»…… ……30
2.3 Оцінка інноваційної діяльності ТОВ ВО «ОСКАР»……..……..45
РОЗДІЛ 3 ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СУЧАСНОМУ ВІТЧИЗНЯНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ……..……..…51
3.1 Особливості впровадження інноваційних технологій з удосконалення процесу виробництва гідропресів на ТОВ ВО «ОСКАР»……...51
3.2 Розробка та обґрунтування інноваційних технологій на ТОВ ВО «ОСКАР»…….…….…….65
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦИИ…….70
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ……....74

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра складається з 3 розділів, 60 с., 17 таблиць, 30 рисунків, 50 джерел.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є дослідження стану інновацій промислового підприємства ТОВ ВО «ОСКАР», з подальшою розробкою шляхів удосконалення інноваційної діяльності.

У першому розділі проаналізовані теоретичні основи інноваційної діяльності підприємства, розглянуто види та сутністьінновацій, розкрито зміст поняття інновація та інноваційна діяльність, а також розглянута їїкласифікації, розробка інновацій на підприємстві та методи її вимірювання.

У другому розділі розкрито суть організаційної структури управління та характеристика напрямів діяльності підприємства, розглянуті фінансові показники підприємства, та надана оцінка інноваційній діяльності ТОВ ВО «ОСКАР».

У третьому розділі запропоновані напрямки вдосконалення інноваційної діяльності на підприємстві. Розроблені та обґрунтовані інноваційні заходи через використання науково- технічного потенціалу ТОВ ВО «ОСКАР».

ІННОВАЦІЯ, ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ПРОЕКТУВАННЯ, ПРИБУТОК, ВИТРАТИ, ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ДОХІД, ЗАЛУЧЕННЯ, РОЗРОБКА.

ABSTRACT

The master's qualification work consists of 3 sections, 60 pages, 17 tables, 30 figures, 50 sources.

The purpose of the master's qualification work is to study the state of innovations of the industrial enterprise LLC VO «OSCAR», with further development of ways to improve innovation.

The first section analyzes the theoretical foundations of innovation of the enterprise, considers the types and essence of innovations, reveals the meaning of the concept of innovation and innovation, as well as its classification, development of innovations in the enterprise and methods of measuring it.

The second section reveals the essence of the organizational structure of management and the characteristics of the enterprise, considers the financial performance of the enterprise, and provides an assessment of the innovative activities of LLC VO «OSCAR».

In the third section the directions of improvement of innovative activity at the enterprise are offered. Innovative measures have been developed and substantiated through the use of scientific and technical potential of OSKAR LLC.

INNOVATION, INNOVATIVE ACTIVITY, DESIGN, PROFIT, COSTS, ECONOMIC EFFECT, PROFITABILITY, INCOME, INVOLVEMENT, DEVELOPMENT.

ВСТУП

Значення інновацій для промислових підприємств в сучасних умовах неухильно зростає. Адекватна інноваційна спроможність – головна умова інноваційного розвитку підприємств, необхідна для реалізації ринкових можливостей, що відкриваються перед ними. Як свідчить практика, це питання є актуальним, але недостатньо вивченим, що підтверджується неоднозначністю тлумачення поняття «інновація» та відсутністю систематичного та методологічного забезпечення при його розгляді.

Інновація – це розробка нової лінійки продуктів, заснована на спеціально розробленій базовій технології, яка може продати товар, що відповідає існуючим потребам, є запорукою успішного розвитку компанії. Навіть якщо фірма постійно вдосконалює свою продукцію, ринки, на яких вона працює, можуть увійти в рецесію. Крім того, інновації важливі для підтримки або підвищення прибутковості.

Останнім часом опубліковано ряд робіт українських дослідників які аналізували особливості інноваційних процесів в економіці України, зокрема це Ніколаєв А.П., Юркевич О.М., Смирнова Г., Резнік Н.П., Андросова О.Ф., Ілляшенко С.М., Микитюк П.П., Сенів Б.Г., Мартюшева Л.В., Ґава Ю.К., Амоша О.В., Лапко О.М., Кузьмін О.Л., Александров І.В. та багато інших. У роботах автори дають свої визначення термінів «інновації» та «інноваційна діяльність», здійснюється їхній поділ за різними ознаками, висвітлюються напрями та етапи становлення інноваційної економіки України, обґрунтовується роль і значення інноваційного потенціалу для вітчизняних промислових підприємств.

Розвиток інноваційної діяльності має велике значення не тільки для окремого підприємства, але і для збільшення економічного потенціалу держави, за допомогою збільшення обсягів випуску наукомісткої продукції,

саме тому дослідження інноваційного потенціалу підприємства - є актуальною темою.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є дослідження стану розробка та обґрунтування інновацій промислового підприємства ТОВ ВО «ОСКАР».

З огляду на поставлену мету у роботі передбачається вирішення ряду завдань:

– з'ясувати суть інноваційної діяльності;

– охарактеризувати функції інноваційної діяльності та їх види;

– дослідити використання інноваційної діяльності в управлінні підприємством;

– оцінити напрями удосконалення інноваційної діяльності підприємства.

Об'єктом кваліфікаційної роботи магістра є діяльність виробничого об'єднання «ОСКАР».

Предметом кваліфікаційної роботи магістра є теоретичні, практичні та методичні інноваційної діяльності ТОВ ВО «ОСКАР».

Теоретичну основу дослідження складають наукові праці класиків економічної науки, сучасних провідних зарубіжних і вітчизняних учених-економістів в сфері управління інноваціями.

У процесі дослідження було використано такі наукові методи: логічного узагальнення і техніко-економічного аналізу; прогнозування; економіко-математичного моделювання; методи експертних оцінок.

Інформаційну базу кваліфікаційної роботи магістра становлять законодавчі акти, наукові публікації у фахових виданнях, матеріали науково-практичних конференцій, дані періодичної преси, статистична звітність досліджуваного підприємства, літературні джерела, Інтернет-ресурси.

Практичне значення одержаних результатів проведеного дослідження полягає в тому, що рекомендації можуть бути використані підприємствами в процесі їх господарської діяльності.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

1.1 Теоретична характеристика та види інновацій

Інновацій важливий елемент розвитку бізнесу незалежно від форм власності та сфери впливу. Використовуючи в своїй діяльності інновацій підприємство в рази підвищує свій шанс зайняти значне місце серед конкурентів, що є важливою та необхідною умовою для ефективного функціонування кожної бізнес-одиниці.

Так, М. Крупка зауважує, що «інновація, як і інформація, єдиного визначення не має, а конкретне тлумачення інновацій залежить від методу конкретної науки, мети дослідження або просто від наших життєвих уявлень» [1].

Інновація виступає саме результатом впровадження нововведень. Аналіз літературних джерел щодо дослідження інновацій наведений у табл. 1.1.

Інноваційна діяльність підприємства являє собою комплексний, сенергічний процесс щодо створення, використання і розповсюдження нововведень з метою отримання конкурентних переваг, соціального ефекту та збільшення прибутковості свого виробництва, бізнеса.

В сучасній економіці інноваційна діяльність підприємств – один із найсуттєвіших вагомих чинників, які дозволяють підприємству посідати стійкі ринкові позиції і отримувати перевагу над конкурентами в тій галузі, яка є сферою комерційних інтересів даного підприємства [15, с. 23].

Таблиця 1.1 – Підходи до визначення терміну «інновація» [3, 4, 5, 6, 8, 11]

Інновація як процес	Дж. Шумпетер [3]	процеси науково-технічних змін з метою створення й використання нових видів споживчих товарів, нових виробничих і транспортних засобів, нових ринків і нових форм організації в промисловості
	Б. Санто [4]	суспільний технічно-економічний процес, який завдяки практичному використанню ідей і винаходів призводить до створення кращих за властивостями виробів і технологій
	Д. Мессі, П. Квінтас і Д. Уілд [4, с. 10]	процес, що включає такі види діяльності, як дослідження, проектування, розробку й організацію виробництва нового продукту, процесу або системи.
	В. П. Соловйов [5]	перетворення ідей на нову (вдосконалену) продукцію, вдосконалений виробничий процес або новий підхід до реалізації соціальних послуг
	Cooke Ian, Mayers P.	повний процес від ідеї до готового продукту, реалізованого на ринку
	А.І. Пригожин [6, с. 110]	клітинка керованого розвитку, цілеспрямованих змін
	П. Друкер	впровадження нового, раніше не існуючого, завдяки чому старі відомі елементи додадуть нові обриси економіці даного бізнесу, дістануть зовсім нового економічного вимірювання
Інновація як продукт	О.І. Ніколаєв [10]	реалізоване нововведення незалежно від сфери застосування у вигляді товару, послуги чи методу
	Яковенко Е.Г. [11]	поєдинок між нововведеннями та виробництвом освоєних раніше виробів
	В.Г. Мединський, С.В. Ільдеменов [9]	об'єкт, впроваджений у виробництво в результаті проведеного наукового дослідження або зробленого відкриття, якісно відмінний від попереднього аналога
	Словник бізнесу [4]	доведення до ринку результатів наукових досліджень та дослідно-конструкторських розробок
	П. Н. Завлін, [14] А. К. Казанцев, Л. Е. Мінделі [12]	новий продукт або послугу, спосіб їхнього виробництва, нововведення в організаційній, фінансовій, науково-дослідній й іншій сферах, будь-яке вдосконалення, що забезпечує економію витрат або створює умови для такої економії

Занько В. В. [43, с. 43] вважає, що інновація – це результат втілення чи матеріалізації новаторської ідеї у певній предметній субстанції – продукції, технології. Засобі людської діяльності чи послузі, для якої властиві нові споживчі якості, а реалізація передбачає зміну усталених, звичних засобів діяльності, створення нового чи урізноманітнення старого попиту з метою отримання економічного, соціального, екологічного чи іншого ефекту.

У Законі України «Про інноваційну діяльність» визначено, що інноваційна діяльність – це така, що спрямована на використання,

комерціалізацію результатів наукових досліджень і розробок та обумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг [3].

Відповідно до Закону об’єктами інноваційної діяльності є ресурси визначені на рисунку 1.1:

Рис. 1.1 – Об’єкти інноваційної діяльності [7]

Суб’єктами інноваційної діяльності можуть бути фізичні або юридичні особи України, фізичні або юридичні особи іноземних держав, особи без громадянства, об’єднання цих осіб, які здійснюють в Україні інноваційну діяльність або залучають майнові й інтелектуальні цінності, вкладають власні або запозичені кошти в реалізацію в Україні інноваційних проектів [2].

Сучасна інноваційна діяльність передбачає: розробку, впровадження, освоєння і комерціалізації нововведень, а також процеси, що зазначені на рис. 1.2:

проведення науково-дослідних і конструкторських робіт із розробки ідеї нововведення, проведення лабораторних досліджень, виготовлення лабораторних зразків нової продукції, видів нової техніки, нових конструкцій і розвиток, передбачає:
проведення науково-дослідних і конструкторських робіт із розробки ідеї нововведення, проведення лабораторних досліджень, виготовлення лабораторних зразків нової продукції, видів нової техніки, нових конструкцій і виробів;
підбір необхідних видів сировини і матеріалів для виготовлення нових видів продукції;
розробку технологічного процесу виготовлення нової продукції;
проектування, виготовлення, випробування й освоєння зразків нової техніки, необхідної для виготовлення продукції;
розробку і впровадження нових організаційно-управлінських рішень, спрямованих на реалізацію нововведень;
дослідження, розробку або придбання необхідних інформаційних ресурсів і інформаційного забезпечення інновацій;
підготовку, навчання, перекваліфікацію і спеціальні методи підбору персоналу, необхідного для проведення НДДКР;
проведення робіт або придбання необхідної документації із ліцензування, патентування, придбання ноу-хау;
організацію і проведення маркетингових досліджень щодо просування інновацій тощо.

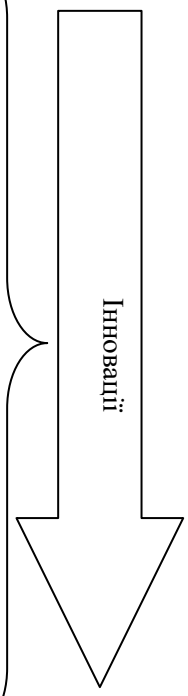

Рис. 1.2 – Елементи інноваційної діяльності

У сучасній економіці роль інновацій значно зросла. «Без їх застосування практично неможливо створити конкурентоздатну продукцію, що має високу міру наукомісткості і новизни», – вважають Гончаров В. М., Навроцький А. А,, Коломійцев О. А. [27, с. 97].

1.2 Класифікаційні харектеритики інноваційних технологій

Розуміння сутності категорії інновація можна за допомогою розуміння класифікаційних ознак. У науково-дослідному інституті системних досліджень розроблена розширена класифікація інновацій з урахуванням сфери діяльності підприємства. За цією ознакою інновації поділяються на [19]: технологічні; виробничі; економічні; торговельні; соціальні. Досить повну класифікацію інновації запропонував вчений А. Прігожин (табл.1.5).

Таблиця 1.2 – Класифікація інновації за ознаками та видами

Ознака класифікації	Види інновації
1	2
За поширеністю	одиничні; дифузійні; завершені і незавершені; успішні і неуспішні.
За місцем у виробничому цеху	сировинні; забезпечувальні (єднальні); родуктові.
За наступністю	що заміщають; що скасовують; що повертаються; відкриваючі;ретровведення.
За охопленням очікуваної частки ринку	локальні;системні;стратегічні.
За виробничим потенціалом і ступенем новизни:	радикальні (базові); комбінаторні; що удосконалюють (поліпшуючі і доповнюючи).
За типом нововведення:	Матеріально – технічні; соціальні; економічні; організаційно – управлінські; правові; педагогічні.
За принципом відносин до свого попередника:	замінюючи (замість застарілих); що скасовуються (виключає виконання операцій); поворотні (до попередника); відкриваючі (поліпшуючі і що доповнюють).
обсягу застосування:	точкові; системні (технологічні, організаторські і т.д.); стратегічні (принцип управління виробництвом).
За ефективністю (цілям):	ефективність виробництва; ефективність управління; поліпшення умов праці й ін.
За соціальними наслідками:	викликаючи соціальні витрати; нові види монотонної праці; шкідливі умови й ін.
За особливістю інноваційного процесу:	внутрішньорганізаційні; міжорганізаційні.

Будучи стержнем науково-технічного прогресу, інновація являє собою техніко-економічний процес, який, завдяки практичному використанню продуктів розумової праці — ідей і винаходів, приводить до створення кращих за властивостями нових видів продукції. З'явившись на ринку, ці нововведення можуть дати додатковий дохід[27, с.149]..

За характером потреб, які задовольняються, інновації можуть бути зорієнтовані на наявні потреби чи на формування нових.Аналіз літературних джерел з інновацій дає змогу виявити найважливіші їх класифікаційні ознаки та запропонувати варіант класифікації, наведений на рисунку 1.3.

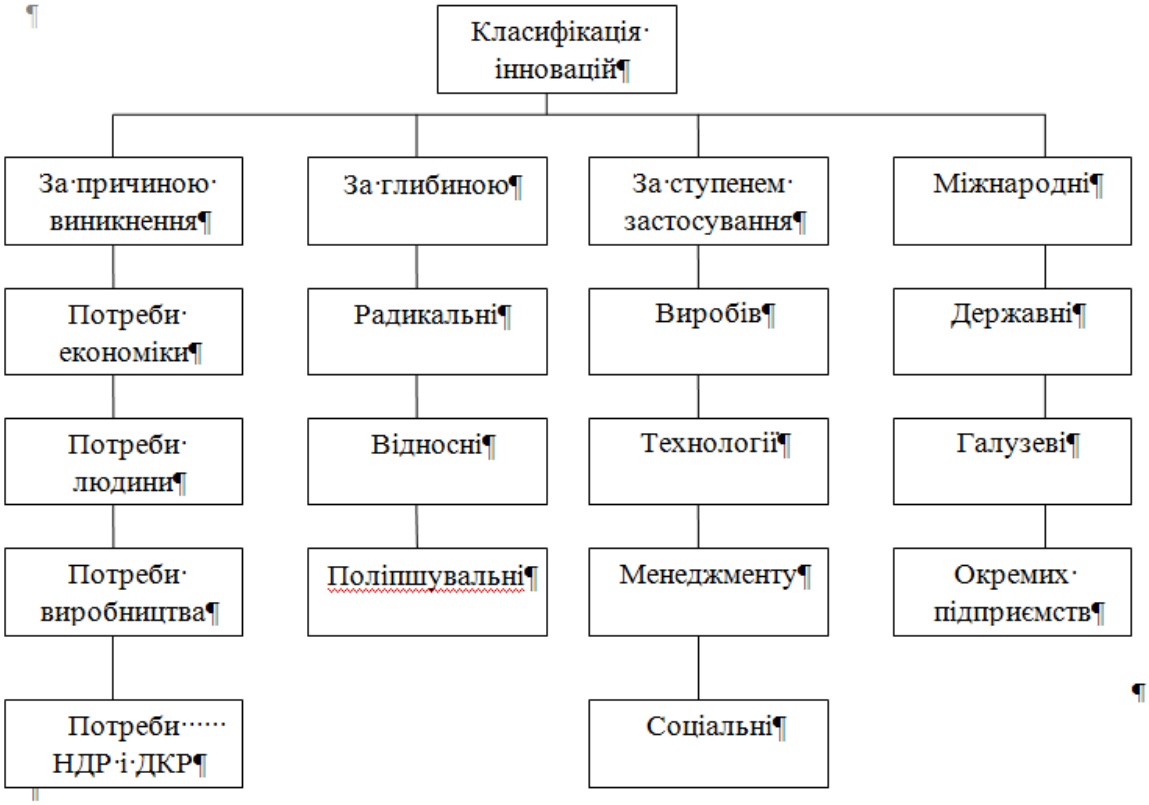

Рис. 1.3 – Класифікація інновацій за характером потреб

Різні характеристики інновацій постійно досліджуються. Характеристику описаних різновидів інновацій з точки зору обсягу змін, до яких вони призводять, подано у таблиці 1.2

Так, аналіз спільних та відмінних характеристик можна провести на основі даних про: причини інновацій, мотивацію інновації; джерела інновації; способи впровадження інновації; стосунки із споживачами; стосунки з іншими фірмами регіону.

Таблиця 1.3 – Характеристика інновацій [9, с.4]

Критерії	Різновиди інновацій		
	Радикальна	Рекомбінаційна	Модифікаційна
Причини інновації	Здобуття або тримання позиції лідера, досягнення конкурентноспро-можності.	Пошук нових ринків, підвищення ефективності управління підприємством.	Задоволення потреб клієнта.
Джерела інновації	Власні лабораторії, спеціальні колективи, зовнішня експертиза, ідеї.	Рекомендації клієнтів, внутрішні ідеї, benchmarking.	Рекомендації клієнтів.
Спосіб впровадження інновації	На підставі внутрішньої та зовнішньої експертизи, зазвичай централізований процес.	Головним чином на підставі внутрішньої експертизи.	На підставі внутрішніх та зовнішніх вимог, процес значною мірою децентралізований.
Відносини із споживачами	Кооперація, що базується на інноваційності (технічні інновації); може бути обмежена (організаційні інновації).	Специфікації проектів, контрактів.	Тісно пов'язаний з витратами та стандартами якості.
Відносини з іншими фірмами	Обмежені.	Середньої інтенсивності, в регіоні та поза регіоном.	Міцні зв'язки з фірмами регіону.

На практиці виділяють два основних види інноваційної підприємницької діяльності (табл.1.3): інновації в сфері техніко-технологічного забезпечення виробництва та організаційні інновації. Відокремлюють також такі види як: інноваційна діяльність в сфері збільшення виробництва, підвищення якості і здешевлення продукції та інноваційна діяльність в сфері соціальної політики.

Пропонуємо класифікаційні ознаки для сфер інтересів суб’єктів інноваційної діяльності (рис. 1.4). Для інноватора інтерес від впровадження інноваційного проекту залежить від ступеня новизни, етапу створення та джерела створення інновації; для інвестора – ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності, період окупності інвестицій та місце інвестицій на

підприємстві. Для держави найбільш актуальні такі класифікаційні характеристики інноваційно-інвестиційної діяльності, як: залежність від виду економічної діяльності та видів ефекту, які були отримані у результаті такої діяльності [25].

Таблиця 1.4 – Види інноваційної підприємницької діяльності [9, с.6]

Технічні інновації	Організаційні інновації
- впровадження нових виробів та послуг; загальне підвищення рівня послуг, впровадження нової продукції; впровадження нових технологій.	- перетворення форм власності, наприклад, у ТОВ, товариство працівників або акціонерне товариство; реструктуризаційна діяльність, яка передбачає зміни структури, наприклад, поєднання відділів, створення нових відділів (створення відділу маркетингу); інноваційні зміни організаційної структури, проведені шляхом впровадження посади менеджерів; впровадження систем забезпечення якості або управління якістю, заснованих на нормах ISO; впровадження системи «Total Quality Control»; впровадження інтегрованого процесу управління та комп'ютеризації; створення центрів прибутків та витрат; зміни організації системи продажу, створення нової системи дистрибуції; впровадження ротаційної системи управління кадрами; створення нових регіональних відділень; впровадження нових систем розрахунків; впровадження нової мотиваційної системи оплати праці; впровадження системи контролю за допомогою відео нагляду.

1.3 Ефективність впровадження інноваційних технологій

Ефективність виражає співвідношення результату діяльності (ефект) і витрат за певний проміжок часу. Ефект, на відміну від ефективності, є абсолютним показником, що характеризує результат, а не процес, що передбачає його простіший розрахунок.

Сьогодні існує значний інтерес науковців до вивчення категорії «ефект» (табл. 1.5).

Таблиця 1.5 – Різні підходи до класифікації видів ефектів інноваційної діяльності [19; 24; 37]

Автор \ Ефект	Економічний	Науково-технічний	Соціальний	Екологічний	Ресурсний	Фінансовий
1.Ільєнкова С. Д. [35, с. 273]	+	+	+	+	+	+
2.Павленко І. А. [23, с. 116]	+	+	+	+	+	+
3.Краснокутська В.Н. [17, с. 469]	+	+	-	+	-	-
4.Денисенко М. П. [6, с. 986]	+	+	+	+	+	-
5.Фатхутдинов Р. А. [19, с. 379]	+	+	+	+	-	-
6.Антонюк Л. Л. [24, с. 275-276]	+	+	+	+	+	+
7.Микитюк П. П. [4, с. 252]	+	+	+	+	-	-
8.Василенко В. О. [14, с. 371]	+	+	+	+	+	+
9. Ковальов Г. Д. [25, с. 58-59]	+	-	+	+	-	-

.

Більшість вчених-економістів (табл. 1.7) визначають такі види ефектів, які можна використати для оцінки інноваційно-інвестиційної діяльності зокрема це:

- економічний ефект – це збільшення вартісної оцінки результатів (прибутку) інноваційно-інвестиційної діяльності;

- науково-технічний – збільшення (приріст) науково-технічної інформації, засобів та предметів праці, збільшення корисності, новизни та простоти;

- соціальний – досягнення якісно нового рівня життя населення (складно, а інколи і неможливо виміряти); екологічний – створення якісного навколишнього середовища (довкілля), зменшення техногенного навантаження та екологічного ризику.

Окрім науково-технічного та екологічного ефектів від інноваційної діяльності Г. Ковальов [15, с. 59] виділяє також маркетинговий та регіональний. Маркетинговий ефект розраховується як економія за рахунок скорочення часу виходу товару підприємства на ринок, а регіональний ефект вимірюється зростанням кількості робочих місць у регіоні, поліпшенням його забезпечення ресурсами, споживчими товарами тощо.

На нашу думку, оцінку ефектів від інноваційної діяльності (табл. 1.8), окрім зазначених, доцільно доповнити ще одним – організаційно-управлінським ефектом інноваційної діяльності. Необхідність виділення цього ефекту пояснюється загальною залежністю інших ефектів інноваційної діяльності від впливу на внутрішнє середовище об'єкта.

Таблиця 1.6 - Основні показники оцінки ефектів інноваційно-інвестиційної діяльності

Економічний	Науково-технічний	Соціальний	Екологічний	Правовий	Організаційно-управлінський
1	2	3	4	5	6
Показники (кількісні)- загальна величина ефекту в розрахунку на одиницю витрачених ресурсів					
-прибуток від впровадження інновацій; -скорочення періоду окупності інвестицій.	-покращення споживчих, техніко-експлуатаційних характеристик (простота, естетичність, компактність)	-збільшення робочих місць; -підвищення кваліфікації; -підвищення продовження життя робітників та членів їх родин	-зниження відходів виробництва і можливість вторинної їх переробки; -збільшення використання природних ресурсів на основі безвідходного виробництва, покращення ергономічності	-зменшення звернень до суду через неправильне трактування питань інноваційної діяльності	-зменшення кількості керуючих над керованими.
Показники (якісні)- порівняння з існуючими показниками					
-економія використання ресурсів	збільшення рівня технічної удосконаленості продукта, підвищення конкурентоспроможності	- покращення репутації, іміджу - підвищення ступеня задоволеності фізіологічних та духовних потреб робітників	-підвищення екологічності продукції, що випускається	-підвищення захищеності інтелектуальної власності (захист від плагіату)	- підвищення значення та впливу корпоративної культури; -удосконалення організаційної структури

Отже, в сучасних глобалізацій них умовах розвитку ринку впровадження інноваційних технологій є каталізатором сучасного бізнесу, без інновацій вітчизняні підприємства не зможуть вільно конкурувати.

РОЗДІЛ 2
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ГОЛОВНИЙ КОМПОНЕНТ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1 Досвід процесів впровадження інноваційних технологій розвитку підприємства

В сучасних глоболізаційних умовах інноваційного розвитку обґрунтований факт, що для економічного розвитку країни є важливим застосування інновацій. Тому інноваційна діяльність є першочерговим способом для успішного функціонування підприємства. Саме інноваційна діяльність повинна стати основним стратегічним джерелом, з одного боку, постійного задоволення потреб споживачів у високоякісних сучасних товарах, а з іншого – підвищення рентабельності виробництва [29].

Інноваційна діяльність потребує певних капіталовкладень, з даних таблиці 2.1 можемо прослідкувати джерела фінансування інноваційної діяльності.

Таблиця 2.1 – Джерела фінансування інноваційної діяльності

Роки	Питома вага підприємств. що займалися інноваціями, %	Загальна сума витрат	У тому числі за рахунок коштів			
			власних	державного бюджету	іноземних інвесторів	інші джерела
		млн. грн.				
2008	13,0	11994,2	7264,0	336,9	115,4	4277,9
2009	12,8	7949,9	5169,4	127,0	1512,9	1140,6
2010	13,8	8045,5	4775,2	87,0	2411,4	771,9
2013	16,8	9562,6	6973,4	24,7	1253,2	1311,3
2017	16,1	7695,9	6540,3	344,1	138,7	672,8
2018	17,3	13813,7	13427,0	55,1	58,6	273,0
2019	18,9	23229,5	22036,0	179,0	23,4	991,1

На рис. 2.1 наведена структура витрат на інноваційну діяльність підприємств.

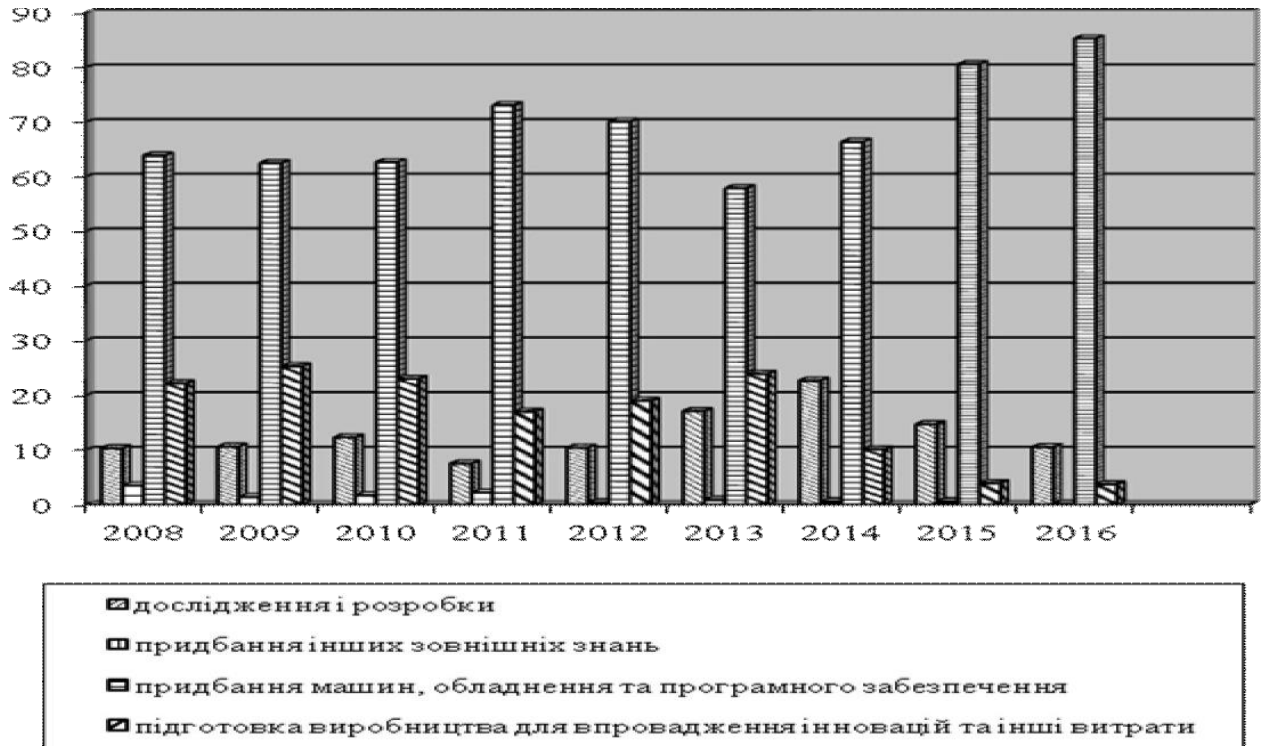

Рис2. 1 – Структура витрати на інноваційну активність підприємств в Україні, %

Як бачимо з рисунку 2.1 в період з 2008 по 2016 роки максимально витрат виділялося на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення. В 2016 році сума на дані затрати складала 85,3% від загальної суми витрат.

Світовий досвід виділяє наступні принципи фінансування інноваційної діяльності: чітка цільова орієнтація на швидке й ефективне впровадження сучасних науково-технічних інновацій; різноманітність джерел фінансування; обґрунтованість та юридична захищеність методів акумуляції коштів; гнучкість системи фінансування всіх етапів життєвого циклу інновацій.

У таблиці 2.2 можемо прослідкувати світові витрати на інноваційну діяльність. Лідерами залишаються США, Великобританії, Японії, Німеччини та Франції становить 59 % від усіх витрат на науку в усьому світі.

Таблиця 2.2 – Світові витрати на дослідження та розробки [31]

Країна	2017 фактичний		2018 запланований		2019 прогноз	
	Частка R&D у ВВП, %	ВВДР млрд. дол. США	Частка R&D у ВВП, %	ВВДР млрд. дол. США	Частка R&D у ВВП, %	ВВДР млрд. дол. США
США	2,78%	2,78%	2,76%	496,84	2,77%	514,00
Китай	1,95%	343,78	1,98%	372,81	1,98%	396,30
Японія	3,40%	163,44	3,39%	164,59	3,39%	166,60
Німеччина	2,85%	103,20	2,92%	107,42	2,92%	109,25
Південна Корея	3,60%	64,30	4,04%	74,53	4,04%	77,14
Індія	0,85%	61,85	0,85%	66,49	0,85%	71,48
Франція	2,25%	58,21	2,26%	59,17	2,26%	60,05
Росія	1,50%	53,52	1,50%	51,49	1,50%	50,95
Великобританія	1,81%	44,07	1,78%	44,51	1,78%	45,54
Бразилія	1,21%	37,18	1,21%	36,81	1,21%	37,18

ВВДР - Валові витрати на дослідження та розробки

ПКС - Паритет купівельної спроможності (використовується для нормалізації інвестицій в R&D)

За попередніми розрахунками, питома вага загального обсягу витрат України у ВВП становила 0,48 %, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 0,16 %. (табл. 2.3) [26].

Таблиця 2.3 – Питома вага витрат на виконання наукових досліджень і розробок у ВВП

	2010	2011	2014	2015	2016	2017	2018
ЄС 28	1,93	1,97	2,01	2,03	2,04	2,03	…
Болгарія	0,56	0,53	0,60	0,63	0,79	0,96	…
Естонія	1,58	2,31	2,12	1,73	1,45	1,50	…
Іспанія	1,35	1,33	1,29	1,27	1,24	1,22	…
Латвія	0,61	0,70	0,67	0,61	0,69	0,63	…
Литва	0,78	0,90	0,89	0,95	1,03	1,04	…
Німеччина	2,71	2,80	2,87	2,82	2,89	2,87	…
Польща	0,72	0,75	0,88	0,87	0,94	1,00	…
Румунія	0,45	0,49	0,48	0,39	0,38	0,49	…
Словаччина	0,62	0,66	0,80	0,82	0,88	1,18	…

Словенія	2,06	2,42	2,58	2,6	2,38	2,21	…
Угорщина	1,15	1,19	1,27	1,39	1,36	1,38	…
Чеська Республіка	1,34	1,56	1,78	1,90	1,97	1,95	…
Україна	0,75	0,65	0,67	0,70	0,60	0,55	0,48

Отже, в сучасних умовах головнтим джерелом фінансування інновацій виступають власні фінансові заощадження.

Згідно з доповіддю “Глобальний індекс інновацій 2017”, підготованою спільно Корнельським університетом, школою бізнесу INSEAD і Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), Глобальний індекс інновацій (ГІІ) 2018 охоплює 127 економік світу й використовує 82 показники по цілому ряду тем. Лідирують у рейтингу, як і рік тому, Швейцарія і Швеція. На третій позиції - Нідерланди, поліпшивши свій показник за рік на шість позицій. Також в десятку найбільш інноваційних країн увійшли: США, Велика Британія, Данія, Сінгапур, Фінляндія, Німеччина та Ірландія [26] (рис. 2.2).

У 2017 р. Україна посіла найвищу позицію за останні 7 років – 50 місце. А у групі за рівнем доходів нижче середнього – 2 місце після В’єтнаму, обійшовши Монголію, Молдову, Вірменію та Індію. Основою української інноваційної конкурентоспроможності є людський капітал. [28]

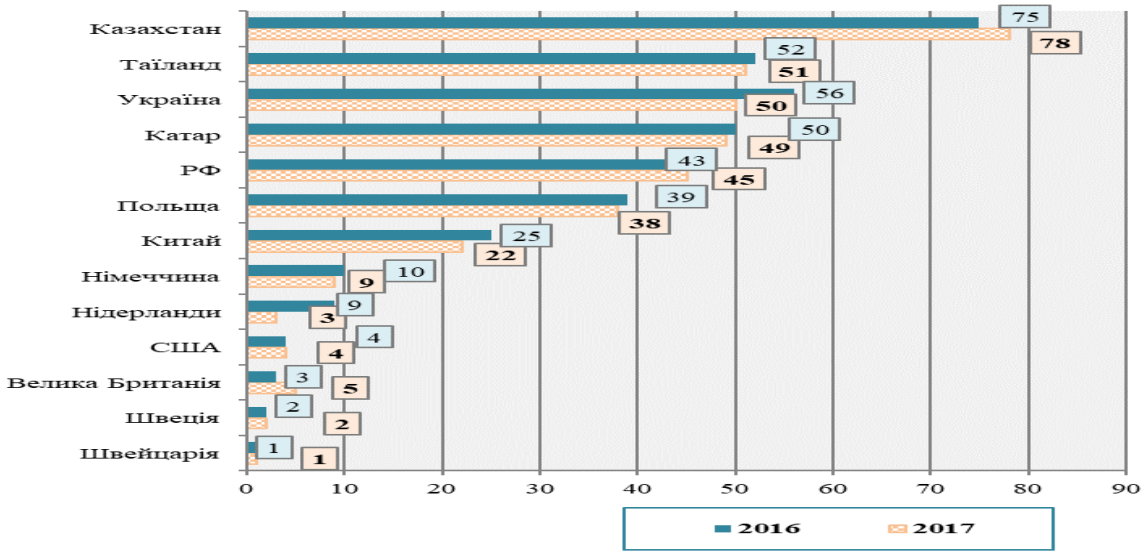

Рис.2.2 – Динаміка ГІІ по країнах за 2016-2017 рр. [29]

У 2017 р. за підіндексом “Інституції” Україна, як і у 2016 р., посідає 101 місце, у тому числі за показником політичне середовище – 122-е місце

(123-е місце – 2016 р.), регуляторне середовище – 82-е (84-е місце – 2016 р.), за станом бізнес-середовища – 78-е (79-е місце – 2016 р.). Україна відстає за всіма показниками, окрім показників охоплення вищою освітою. Відносно сильні сторони інноваційної системи України – людські ресурси, інвестиції компаній та вплив зайнятості.[29]

Слабкі сторони – зв'язки та підприємництво, привабливість дослідницьких систем, інноватори (рис. 2.3).

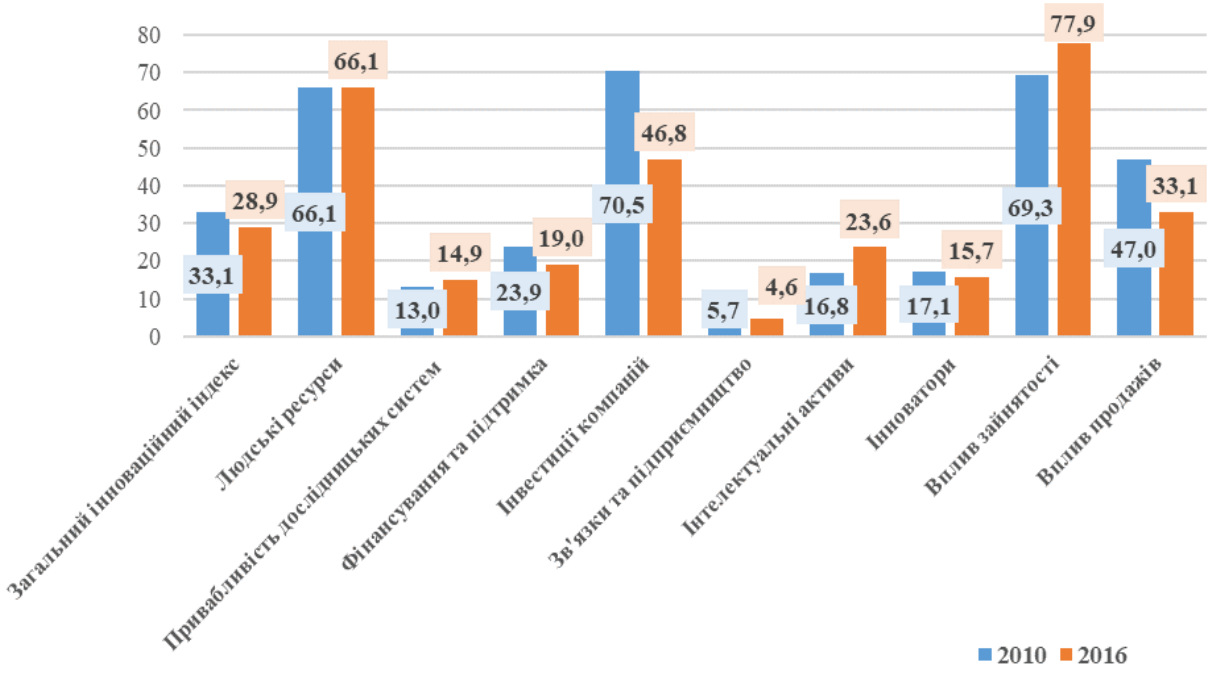

Рис. 2.3 – Значення складових інноваційного індексу за Європейським інноваційним [29]

Показники ринків України оцінені в 43,2 бали, що відповідає 81-й позиції (за кредитами – 71 місце, рівнем торгівлі та конкуренції – 48, інвестиціями – 107). За підіндексом "бізнес-досвід" Україна піднялася на 22 позиції і посіла 51 місце (за кількістю працівників розумової праці – 41 місце, інноваційними зв'язками – 72, сприйняттям знань – 63). За результативністю наукових досліджень Україна у 2017 р. на 32-й позиції рейтингу проти 33-ї у 2016 р. У тому числі за показником створення знань – 16 місце, вплив знань – 77, поширення знань – 54 [28](рис. 2.4).

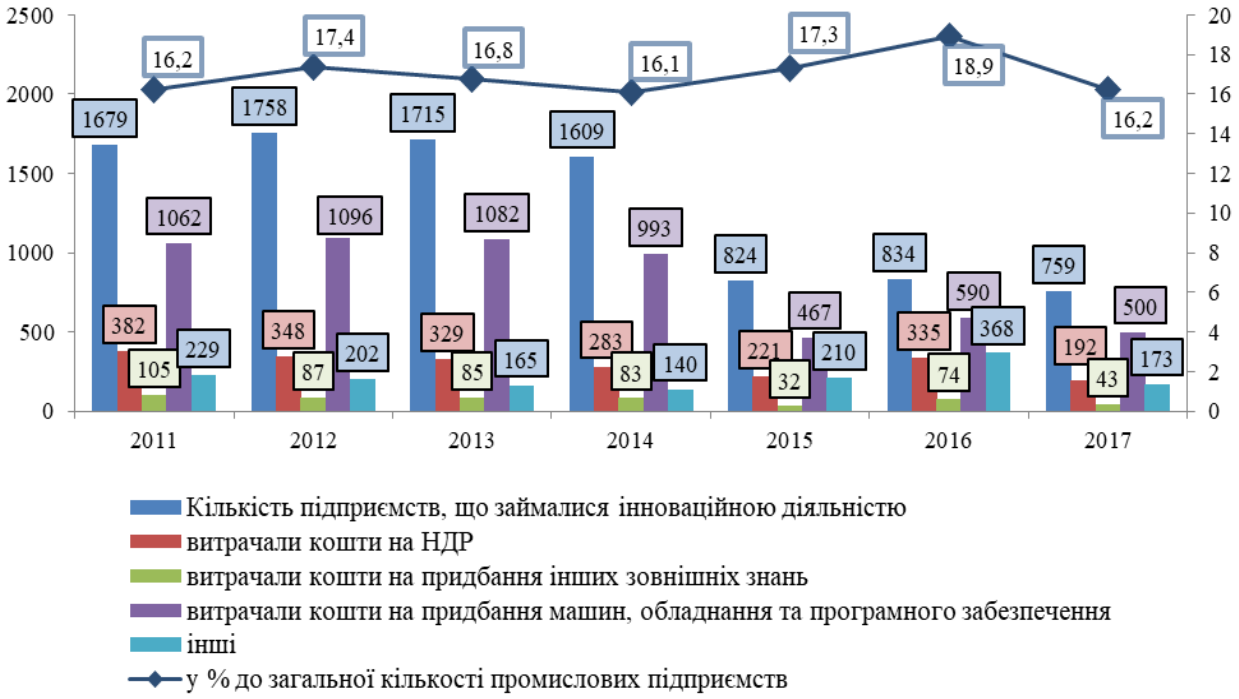

Рис. 2.4 – Інноваційна активність підприємств у розрізі напрямів інноваційної діяльності (од.) та її питома вага у загальній кількості промислових підприємств (%) [29]

За офіційними даними [29], видами економічної діяльності найбільша частка інноваційно активних підприємств припадає на виробництво харчових продуктів, напоїв, тютюнових виробів – 22,0 % (рис. 2.5).

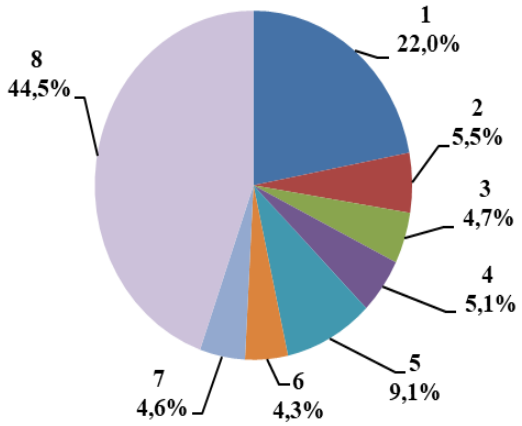

1 - Виробництво харчових продуктів, виробництво напоїв, виробництво тютюнових виробів.
2- Хімічна промисловість.
3 - Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції.
4 - Виробництво електричного устаткування.
5 - Виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.
6 - Виробництво інших транспортних засобів.
7 - Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів.
8 – Інше.

Рис. 2.5 – Структура інноваційно активних промислових підприємств у розрізі видів економічної діяльності (%)

У 2017 р. інновації впроваджували близько 88% підприємств, які займалися інноваційною діяльністю.

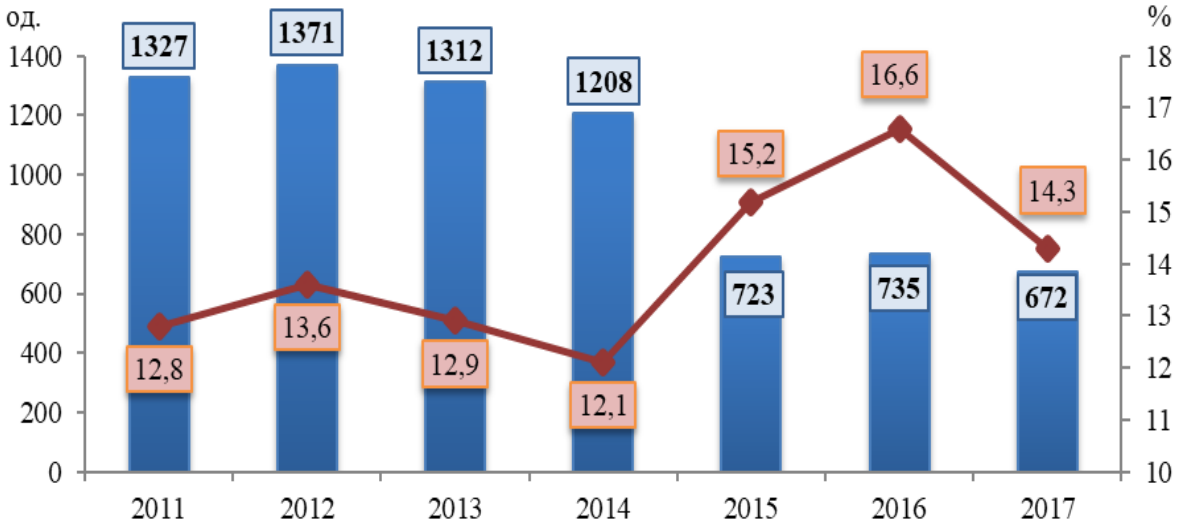

Рис. 2. 6 – Кількість підприємств, що впроваджували інновації (од.), та її питома вага у загальній кількості промислових підприємств (%) [28]

Згідно рис 2.6 витрати на науково-дослідні розробки (НДР) зросли з близько до 24%., а витрати на придбання інших зовнішніх знань зменшилися з 0,3% до 0,2%, інші затрати, в т. ч. на маркетинг і рекламу зросли з 3,8% до 11,3% .

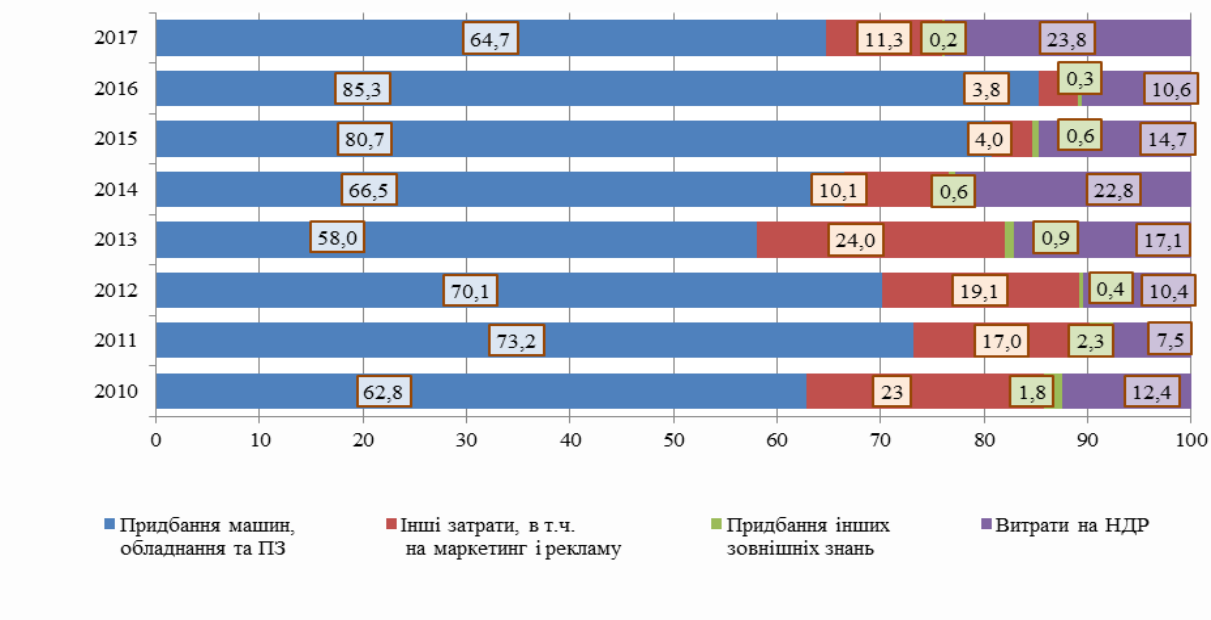

Рис. 2.7 – Динаміка загального обсягу витрат за напрямами інноваційної діяльності за 2010-2017 рр. (%)

Найбільше коштів на розвиток інноваційних технологій (за видами економічної діяльності) витрачають підприємства з виробництва машин і

устаткування (1230,22 млн грн) та з виробництва інших транспортних засобів (1210,75 млн грн) (рис. 2.7).

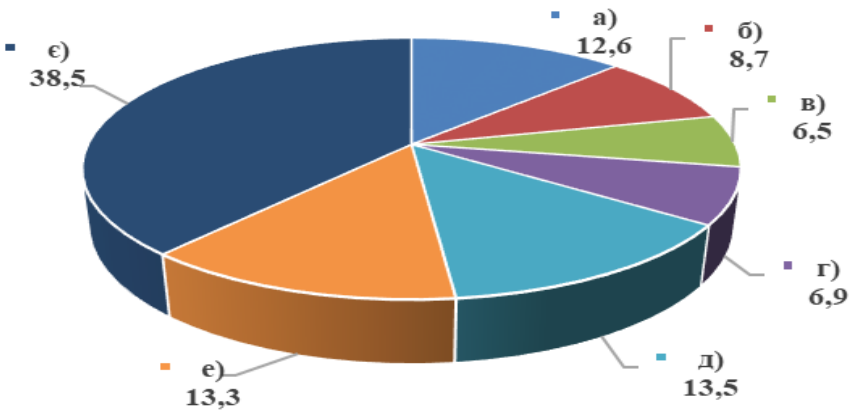

а) виробництво харчових продуктів;
б) виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів;
в)виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування;
г) виробництво електричного устаткування;
д) виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.;
е) виробництво інших транспортних засобів;
є) інші види

Рис. 2.8 – Структура витрат на інновації у розрізі видів економічної діяльності (%)

Згідні рис. 2.8 обсяги фінансування інноваційної діяльності зменшилися до 9117,54 млн грн.

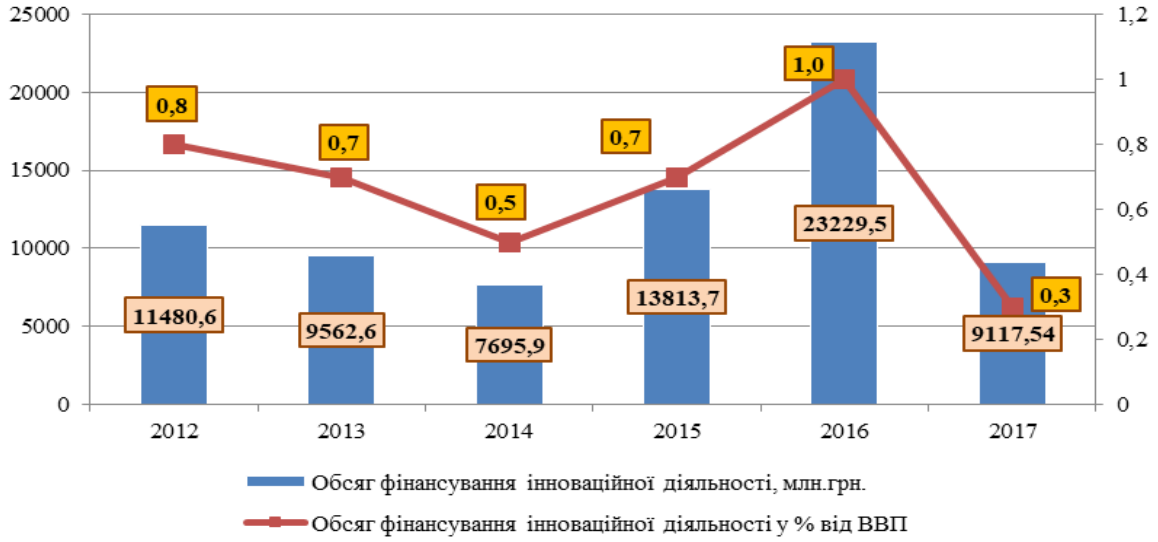

Рис. 2.9 – Динаміка обсягу фінансування інноваційної діяльності за 2012-2017 рр.

Основним джерелом фінансування інноваційних витрат залишаються власні кошти підприємств – 7704,1 млн грн (або 84,5% загального обсягу витрат на інновації) (рис. 2.9).

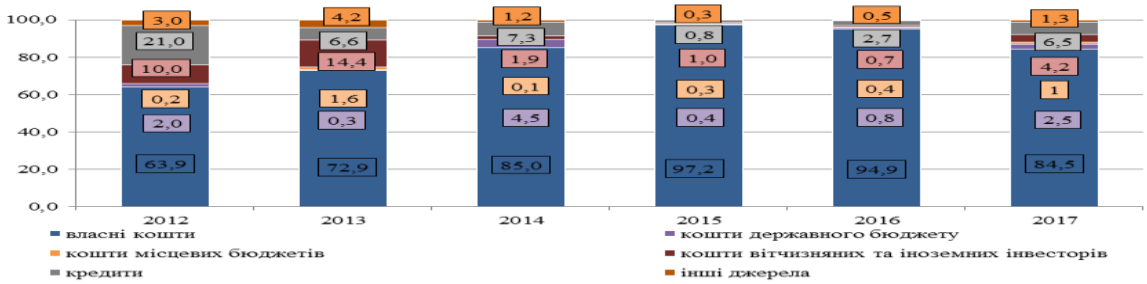

Рис. 2.10 – Динаміка загального обсягу фінансування інноваційної діяльності за джерелами за 2012-2017 рр. (%) [25]

Визначимо певну кількість проблем, що можуть пояснити зменшення кількості впровадження інноваційних технологій в сучасному бізнесі:

Проблеми
- недосконаліть законодавчої бази в частині стимулювання інноваційної активності;
- відсутність відповідної інноваційної інфраструктури й механізмів комерціалізації науково-технічних розробок;
- непослідовність та неефективність політики в сфері інноваційної діяльності;
- недостатній рівень та нестабільне фінансування інноваційної діяльності.

Рис. 2.11 – Вітчизняні проблеми впровадження інноваційних технологі й

Бюджетне фінансування високотехнологічного сектору знизилося більш ніж на 40%.

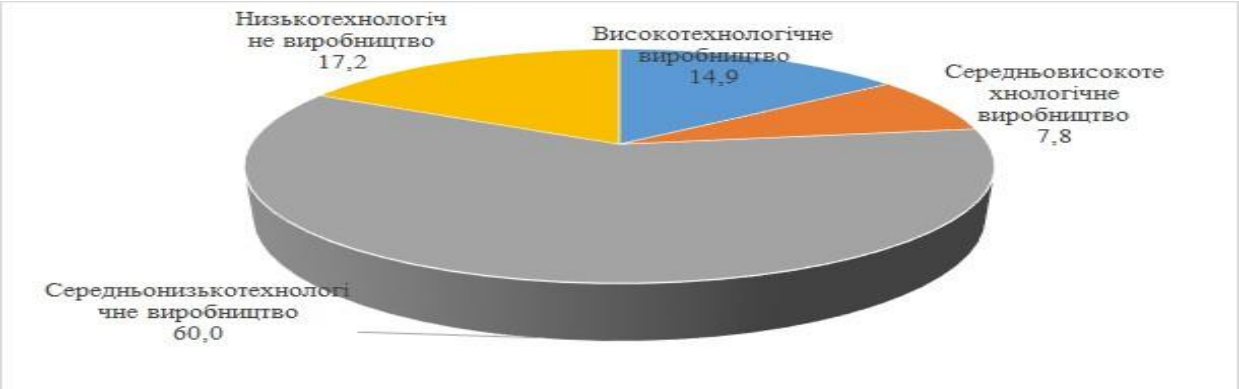

Рис. 2.12 – Розподіл фінансування інноваційної діяльності за рахунок власних коштів підприємств за технологічними секторами у 2018 р., %

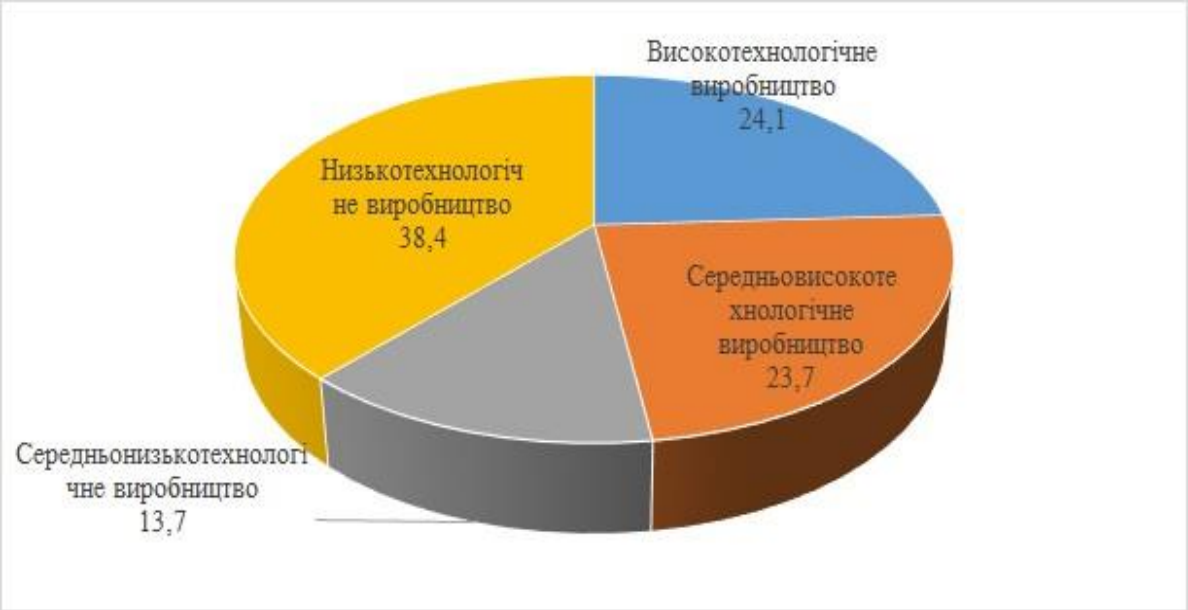

Рис. 2.13 – Розподіл фінансування інноваційної діяльності за рахунок власних коштів підприємств за технологічними секторами у 2017 р., %

Загальна характеристика структури фінансування інноваційної діяльності в Україні дає чітке уявлення про суттєву диспропорційність між сумами власних коштів і коштів державного бюджету. Ще більш наочним підтвердженням такої диспропорції є розрахунок співвідношення суми коштів державного бюджету, які припадають на 1 грн власних коштів, вкладених в інноваційну діяльність (табл.2.3).

Таблиця 2.3 – Співвідношення коштів держбюджету та власних коштів підприємств у фінансуванні інноваційної діяльності за технологічними секторами [28]

	Частка коштів держбюджету у сумі власних коштів, %	
	2017	2018
Усі промислові підприємства	0,411	2,950
Високотехнологічне виробництво	1,554	0,952
Середньовисокотехнологічне виробництво	1,532	11,284
Середньонизькотехнологічне виробництво	0,000	0,274
Низькотехнологічне виробництво	0,338	0,0198

Отже, аналіз статистичних джерел впровадження інноваційних

технологій в українському бізнес-середовище свідчить, що фінансування нововведень має постійну тенденцію до зниження.

2.2 Організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ ВО «ОСКАР»

Виробниче об’єднання «ОСКАР» є одним з провідних виробників високотехнологічної безшовної трубної продукції з нержавіючих, легованих сталей, титанових та нікелевих сплавів. Компанія створена на базі виробничих потужностей трубоволочильного цеху № 4 (ТВЦ-4) «Нікопольського південно-трубного заводу» («НПТЗ»).

З дня свого введення в експлуатацію підприємство спеціалізується на виробництві продукції для атомної енергетики, авіа-та ракетобудування, суднобудування, а також оборонної промисловості, також підприємство виробляє продукцію для менш відповідальних умов роботи.ТОВ ВО»ОСКАР» розташовано в Дніпропетровській області 53201 у м. Нікополь.

Для здійснення підприємницької діяльності ТОВ ВО «ОСКАР» залучає та використовує матеріально-технічні, фінансові, трудові та інші види ресурсів використання яких не заборонене чинним законодавством. Має право укладати угоди (договори, контракти), у тому числі договори купівлі - продажі, підряду, страхування, виступати позивачем і відповідачем в судах.

ТОВ ВО «ОСКАР»має право створювати самостійно або спільно з іншими товариствами, підприємствами, установами, організаціями та громадянами на території України підприємства з правами юридичної особи в будь-яких допустимих законом організаційно-правових формах. Товариство має право мати створювати дочірні та інші Товариства з правами юридичної особи.

Основною метою діяльності ТОВ ВО «ОСКАР»є здійснення підприємницької діяльності, що спрямована:

- на задоволення потреби підприємства в продукції промислового призначення, впровадженій досягнень науково - технічного прогресу, насамперед передових технологій, повного й ефективного використання сировинних, матеріальних і трудових ресурсів;

- на розширення ринку збуту товарів та послуг;

- на одержання прибутку, використання його в інтересах учасників підприємства, розвитку підприємства, задоволення, на підставі: отриманого прибутку» соціально-економічних інтересів учасників.

До основних видів діяльності Товариства відносяться:

- виробництво труб та фітингів для труб зі сталі (вид діяльності за КВЕД 27.22.0);

- виробництво труб та фітингів для труб з чавуну (27.21.0);

- виробництво інструментів (28.62.0);

- оброблення та нанесення покриттів на метали (28.51.0);

- виробництвоустаткування для трубної галузі (виробництво гідропресів) (51.54.0);

Зовнішньоекономічна діяльність є складовою частиною статутної діяльності ТОВ ВО «ОСКАР»та здійснюється в рамках предмета діяльності на принципах валютної самоокупності й самофінансування в порядку, встановленому законодавством України.

ТОВ ВО «ОСКАР» має у своєму складі завод з виробництва центробіжнолитих труб . До складу підприємства також входить завод з виробництва фітингів, виробництво холоднодеформованих безшовних труб, механоскладальне виробництво. Підприємство володіє мережею автосалонів, автосервісом, торговою мережею. Згідно Статуту Товариства органами управління Товариства є: Загальні збори акціонерів - вищий орган Товариства; Рада Директорів Товариства; Генеральний директор; Ревізійна комісія Товариства. Організаційно-функціональна структура підприємства скерована на досягнення оптимального складу та раціональної структури

підрозділів, а саме основного виробництва, обслуговуючих та допоміжних цехів, адміністративно-управлінського підрозділу (рис. 2.14).

Рис. 2.14 – Організаційна структура ТОВ ВО «ОСКАР»

Організаційна структура постійно вдосконалюється, все більше пристосовується до ринкових умов господарювання, але головним

напрямком вдосконалення є перехід до стратегічного менеджменту. В зв'язку з цим в перспективі все більше приділятиметься уваги управлінню маркетингом, що включає в себе не тільки прогноз розвитку ринку, але і можливість впливати на майбутнє.

В основу такої структури покладено принцип розподілення повноважень і відповідальності за функціями та прийнятті рішень по вертикалі.

Посадові та інші інструкції регламентують виробничу діяльність, обов'язки, права і відповідальність працівників відповідно до займаної посади.

Таблиця 2.4 – Основні економічні показники діяльності ТОВ ВО «ОСКАР» за 2018-2019 рр., тис. грн.

Показники	Од. виміру	За 2018 рік	За 2019 рік	Відхилення (+, -)	Темп росту (%)
Обсяг товарної продукції в діючих цінах.	Тис.грн.	3837706	5106758	+1269052	133,07
Обсяг чистої реалізованої продукції.	Тис.грн.	3740353	5001803	+1261450	133,73
Чисельність ВПП	чол.	20832	21860	+1028	104,93
Обсяг товарної продукції на одного ВПП.	Тис.грн.	184,22	233,61	+4939	126,81
Фонд оплати праці	Тис.грн.	536781,1	724701	+187919,9	135,01
Середньорічна заробітна плата	Тис.грн.	25,77	33,15	+7,38	128,64
Собівартість реалізованої продукції.	Тис.грн.	2137504	2666560	+529056	124,75
Валовий прибуток.	Тис.грн.	1602849	2335243	+732394	145,69
Фінансовий результат від операційної діяльності.	Тис.грн.	1104992	1588398	+483406	143,75
Чистий прибуток	Тис.грн.	741229	1248028	+506799	168,37
Рентабельність продукції.	%	174,99	187,56	+12,57	107,18
Рентабельність виробництва	%	19,81	24,95	+5,14	125,95

Основним в організації ТОВ ВО «ОСКАР» є постійне дослідження зовнішнього середовища організації: моніторинг основних конкурентів організації на локальному ринку, макро- та мікрофактори, маркетингові посередники, контактні аудиторії.

Для аналізу основних показників, які характеризують діяльність підприємства в 2019 році, доцільно скласти таблицю 2.4.

Обсяг товарної продукції в діючих цінах у 2019 році склав 5106758 тис.грн. проти 3837706 тис.грн. у 2018 році, відхилення складає 1269052 тис.грн., а темп росту 133,07%. Обсяг чистої реалізованої продукції у 2018 році склав 5001803 тис.грн. проти 3740353 тис.грн. у 2016 році, відхилення склало 1261450 тис.грн., а темп росту 133,73%. Із цього випливає, що практично вся вироблена продукція реалізовується у тому ж періоді, в якому вона вироблена, це означає, що вона є ліквідною та конкурентоспроможною, а підприємство не працює „на склад" Чисельність ВПП складає 20832 чол. у 2018 році та 21860 чол. у 2019 р., тобто вона зросла на 1028 чол. або на 104,9%. Чисельність зростає пропорційно зростанню обсягу реалізації продукції, але темп її зростання значно нижче, тобто у 2019 році людські ресурси ТОВ ВО «ОСКАР» використовуються ефективніше.

2.3 Діагностика внутрішнього середовища та аналіз фінансових результатів ТОВ ВО «ОСКАР»

Фінансові результати діяльності підприємства відображаються в значній кількості показників, що створює методичні труднощі при систематичному аналізі. Окрім цього, наявність такої кількості показників ускладнює вибір кожним учасником господарської діяльності тих з них, які найбільш задовольняють його потребі в інформації щодо реального стану підприємства.

Таблиця 2.5 – Аналіз динаміки і структури фінансових результатів ТОВ ВО «ОСКАР» за 2018-2019 рр.

Показник	Абсолютні величини		Питома вага статей у виручці від реалізації, %		Зміни		Темп росту, %
	2018 рік	2019 рік	За попередній рік	за звітній рік	абсолютних величин, +/-	в структурі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8
І. Фінансові результати							
Доход від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2131572	3837706	100	100	1706134	0,0	180
Податок на додану вартість	73509	96917	3,4	2,5	23408	-0,9	131
Чистий доход від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2056424	3740353	96,5	97,5	1683929	1,0	182
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1326556	2137504	62,2	55,7	3464060	117,9	161
Валовий прибуток	729868	1602849	34,2	41,8	872981	7,6	219
Інші операційні доходи	1381562	2478380	64,8	64,6	1096818	-0,2	179
Адміністративні витрати	275792	308658	12,9	-8	32866	4,9	112
Витрати на збут	150874	224449	7,1	-5,8	73575	1,3	149
Інші операційні витрати	1426649	2443130	66,9	63,7	3869779	130,6	171
Фінансовий результат від операційної діяльності	258115	1104992	12,1	28,8	846877	16,7	428
Інші фінансові доходи	217	787	0,01	0,02	570	0,01	362
Інші доходи	151169	64764	7	1,7	-86405	-5,3	42,8

Продовження таблиці 2.5

	2	3	4	5	6	7	8
Фінансові витрати	53379	84279	-2,5	-2,2	30900	0,3	158
Інші витрати	355310	88277	-16,7	-2,3	267033	14,4	24,8
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	12696	995613	0,6	25,9	982917	25,3	784
Податок на прибуток від звичайної діяльності	10142	254384	-0,48	-6,6	244242	-6,12	250
Чистий прибуток	2554	741229	0,1	19,3	738675	19,2	290
II Елементи операційних витрат							
Матеріальні затрати	1139981	1446108	53,5	37,7	1332127	-15,8	126
Витрати на оплату праці	488334	548360	22,9	14,3	60026	-8,6	112
Відрахування на соціальні заходи	179598	201865	8,4	5,3	22267	-3,1	112
Амортизація	107167	118414	5	3	11247	-2	110
Інші операційні витрати	327316	436129	15,4	11,4	108813	-4	133

Аналіз кожної складової прибутку підприємства має абстрактний, а не конкретний характер, а тому дозволяє власникам і акціонерам вибирати пріоритетний напрям активізації діяльності підприємства. Іншим учасникам ринкових відносин аналіз фінансових результатів дає можливість створити необхідну стратегію поведінки, направлену на мінімізацію прибутку від інвестицій в дане підприємство.

В процесі аналізу фінансових результатів на першому етапі необхідно оцінити їх рівень і динаміку, дослідити структуру прибутку звітного періоду, зміну окремих складових і їх вплив на суму прибутку в розрізі окремих складової частин і т.п. (табл. 2.5).

Динаміка та структура фінансових результатів ТОВ ВО «ОСКАР» у 2018 чистий дохід від реалізації мав темп росту 182%; собівартість реалізованої продукції складала 2137504 тис.грн., тобто темп росту її складає 161%; валовий прибуток складав у 2016 році 729868 тис.грн., тобто

34,2% у складі доходу від реалізації продукції; валовий прибуток у 2017 році складав 1602849 тис.грн. або 41,8% у складі доходу від реалізації; темп росту валового прибутку складав 219%, що є позитивною тенденцією; адміністративні витрати склали 308658 тис.грн. у 2017 році та 275792 тис.грн. у 2016 році, темп росту складає 112%; ми бачимо, що темп росту постійних витрат значно нижче темпу росту собівартості, що є позитивною тенденцією; витрати на збут складають 150874 тис. грн. у 2016 році та 224449 тис.грн. у 2017 році, темп їх росту дорівнює 149%;

Динаміка взаємозв'язку доходу, собівартості та валового прибутку у 2018-2019 рр. представлена на рисунку 2.15.

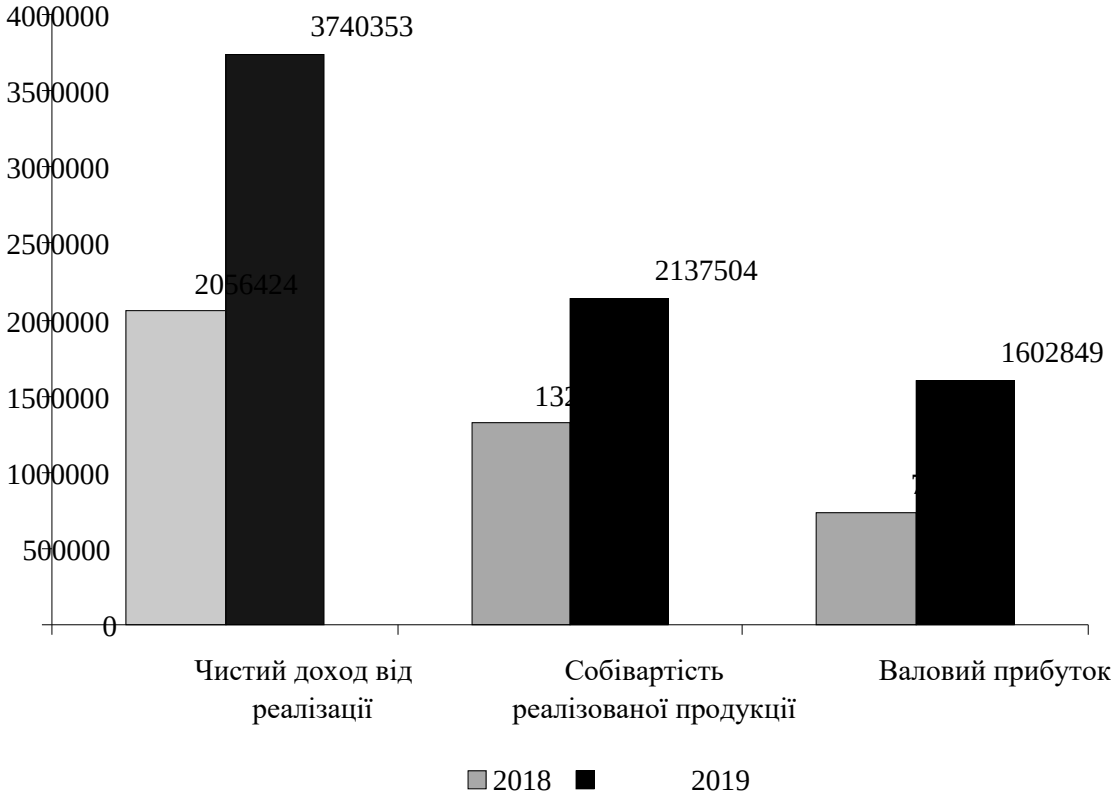

Рис. 2.15 – Динаміка взаємозв'язку чистого доходу, собівартості тавалового прибутку ТОВ ВО «ОСКАР»

Динаміка прибутків ТОВ ВО «ОСКАР» у 2018-2019 рр. представлена на рисунку 2.16

Аналіз фінансових результатів у 2018-2019 рр. представлено у таблиці 2.3.

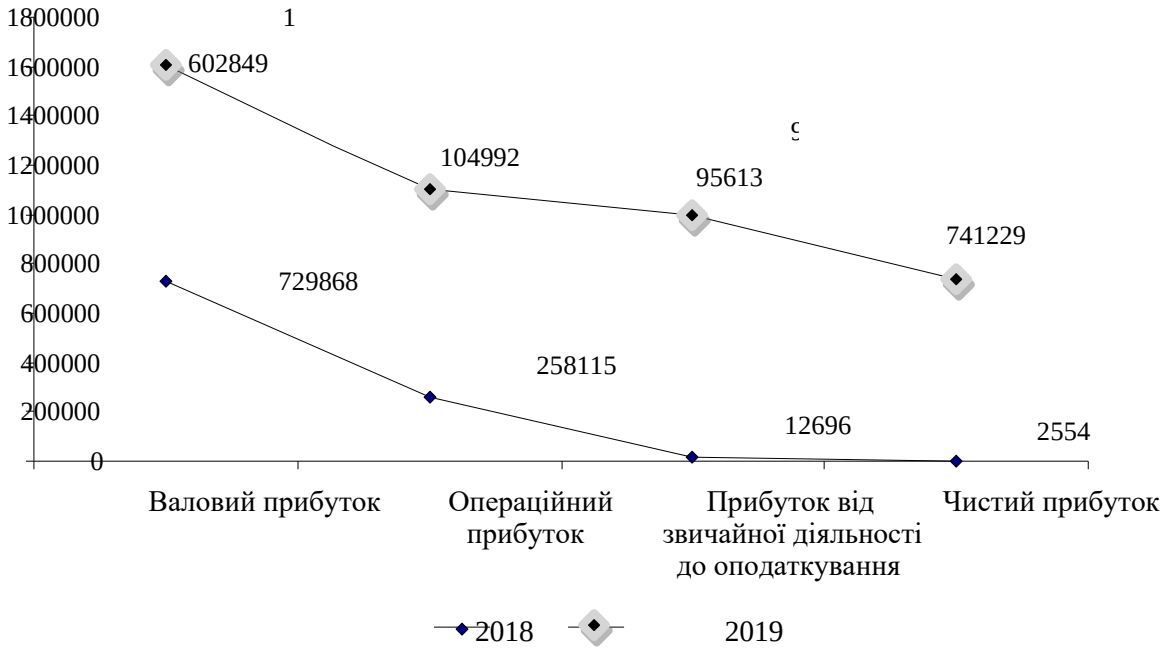

Рис. 2.16 – Динаміка прибутків ТОВ ВО «ОСКАР» у 2018-2019 рр.

Згідно рис. 2.16 ТОВ ВО «ОСКАР чистий доход від реалізації мав темп росту 133,5%; собівартість реалізованої продукції зростав з темпом 124,8%; валовий прибуток зростав з 1608176 тис.грн. до 2335243 тис.грн., темп росту складає 145,2%; темп росту чистого прибутку 165,4%.

За результатами аналізу основних фінансово-економічних показників діяльності ТОВ ВО «ОСКАР» можна сказати, що у 2017 році підприємство спрацювало більш ефективно, отримало прибутки.

Ефективність використання ресурсного потенціалу може бути оцінена показниками рентабельності та ділової активності. Однак ми вважаємо, що показники рентабельності тільки частково можуть відобразити ступінь ефективності використання ресурсів (матеріальних, фінансових, нематеріальних). Більш загальну та чітку оцінку дають показники ділової активності, а саме коефіцієнти оборотності.

Ділову активність підприємства можна оцінювати кількісно за рівнем ефективності використання ресурсів підприємства.

Таблиця 2.6 – Аналіз динаміки і структури фінансових результатів ТОВ ВО «ОСКАР» за 2018-2019 рр.

Показник	Абсолютні величини		Питома вага статей у виручці від реалізації, %		Зміни		Темп росту, %
	2018 рік	2019 рік	За попередній рік	за звітній рік	абсолютних величин, +/-	в структурі, %	
1	2	3	4	5	6	7	8
І. Фінансові результати							
Доход від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3843213	5106758	100	100	1263545	0,0	132,9
Податок на додану вартість	97097	97972	2,5	1,9	875	-0,6	100,9
Чистий доход від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3745658	5001803	97,5	97,9	1256145	0,3	133,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2137504	2666560	55,6	52,2	4804066	107,8	124,8
Валовий прибуток	1608176	2335243	41,8	45,7	727067	3,9	145,2
Інші операційні доходи	2478633	3165852	64,5	61,9	687219	-2,6	127,7
Адміністративні витрати	308658	372556	8,03	7,2	63898	0,83	120,7
Витрати на збут	224449	286630	5,8	5,6	62181	0,2	127,7
Інші операційні витрати	-	2445826	0,0	47,9	-2445826	-47,9	0,0
Фінансовий результат від операційної діяльності	1107876	1588398	28,8	31,1	480522	2,3	143,4
Інші фінансові доходи	787	2634	0,02	0,05	1847	0,03	334,7
Інші доходи	64764	50794	1,7	0,9	-1380	-0,8	78,4
Фінансові витрати	83416	74994	-2,2	-1,5	8422	0,7	89,9
Інші витрати	88277	47287	-2,3	-0,9	40990	1,4	53,6
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	1009030	1533335	26,3	30,03	524305	3,73	151,9

Продовження таблиці 2.6

1	2	3	4	5	6	7	8
Податок на прибуток від звичайної діяльності	254384	285307	-6,6	-5,6	-30923	1,0	112,2
Чистий прибуток	754646	1248028	19,6	24,4	493382	4,8	165,4
II Елементи операційних витрат							
Матеріальні затрати	1446108	2064741	37,6	40,4	618633	2,8	142,8
Витрати на оплату праці	548360	737415	14,3	14,4	189055	0,1	134,5
Інші операційні витрати	436129	566906	11,3	11,1	130777	-0,2	129,9

Динаміка взаємозв'язку доходу, собівартості та валового прибутку у 2018-2019 рр. представлена на рисунку 2.17.

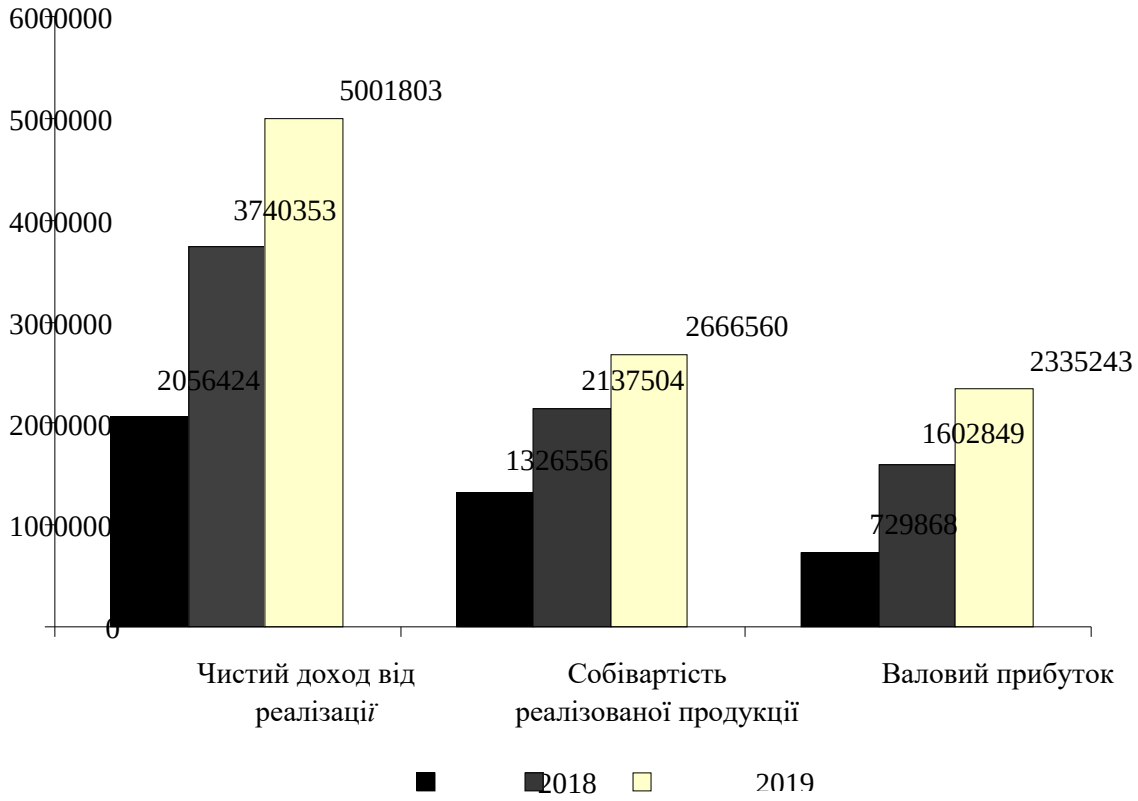

Рис. 2.17 – Динаміка взаємозв'язку чистого доходу, собівартості та валового прибутку ТОВ ВО «ОСКАР» у 2017-2019 рр.

Розглянемо динаміку прибутків у 2018- 2019 рр.

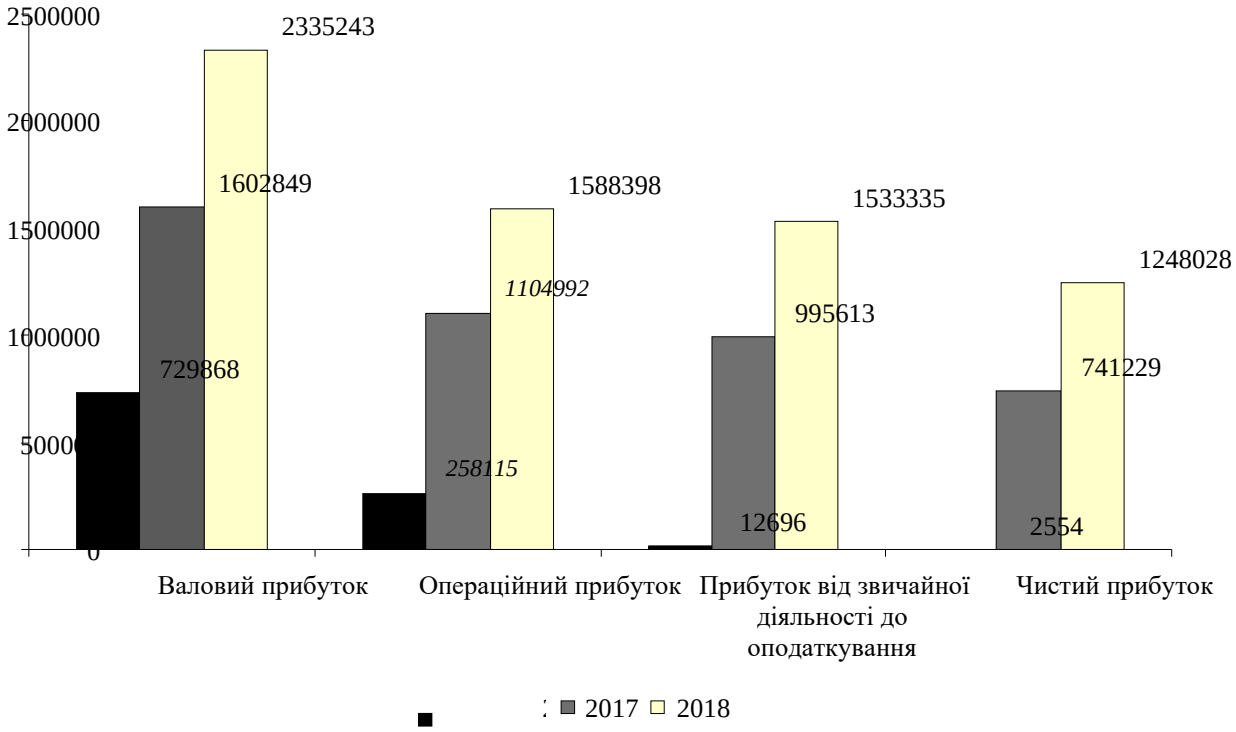

Рис. 2.18 -Динаміка прибутків ТОВ ВО «ОСКАР» у 2017-2018 рр.

Результати розрахунку показників оборотності представлено у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Аналіз показників ділової активності ТОВ ВО «ОСКАР»

Показник	Значення		Абсолютне відхилення (+/-)
	За 2018 рік	За 2019 рік	
Коефіцієнт оборотності сукупного капіталу	0,97	0,96	-0,01
Тривалість обороту сукупного капіталу	371	375	4
Коефіцієнт оборотності мобільних активів	1,46	1,42	-0,04
Тривалість обороту мобільних активів	247	254	7
Коефіцієнт оборотності матеріальних оборотних активів	1,38	1,39	0,01
Тривалість обороту матеріальних оборотних активів	261	259	-2
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	2,4	2,6	0,2
Тривалість обороту виробничих запасів	150	139	-11
Коефіцієнт оборотності незавершеного виробництва	3,28	3,75	0,47
Тривалість обороту незавершеного виробництва	110	96	-14
Коефіцієнт оборотності готової продукції	40,36	43	2,64
Тривалість обороту готової продукції	9	9	-
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованість	22,32	21,25	-1,07

Продукція підприємства є конкурентоспроможною, підприємство ТОВ ВО «ОСКАР» не працює на склад, тому оборотність готової продукції складає всього 9 днів.

Динаміка показників оборотності представлена на рисунку 2.19.

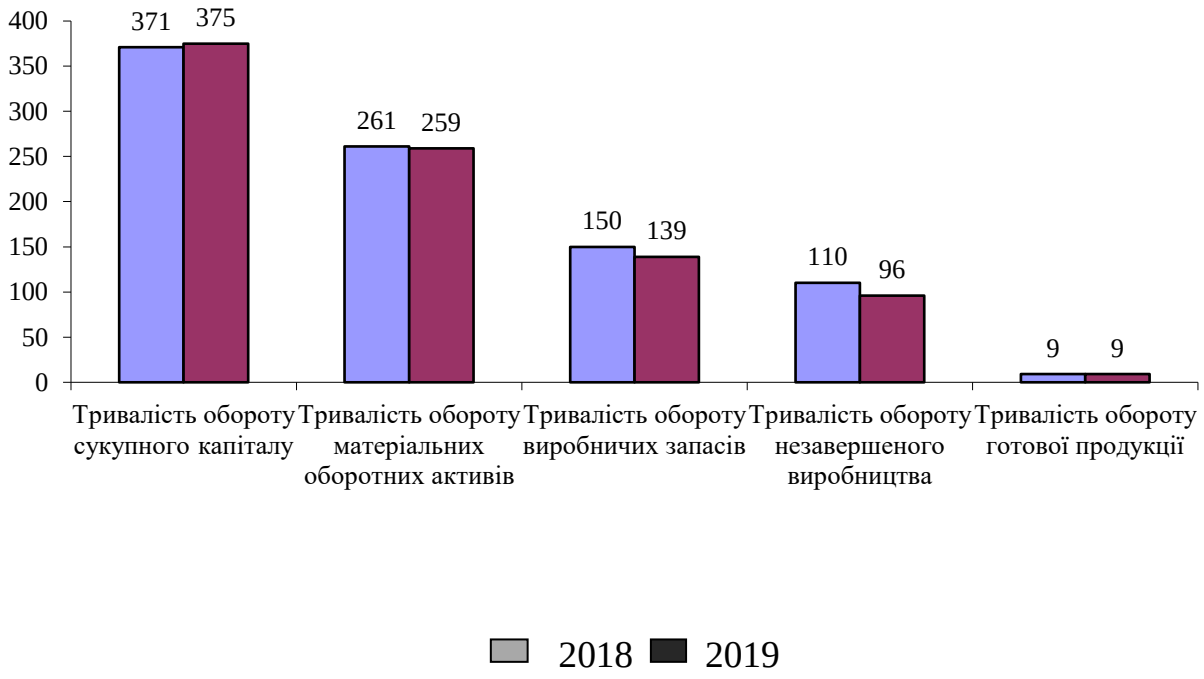

Рис. 2.19 – Динаміка показників оборотності ТОВ ВО «ОСКАР»

Тривалість обороту дебіторської заборгованості 16-17 днів, тобто ТОВ ВО «ОСКАР» використовує консервативний тип кредитної політики, що спрямований на скорочення терміну відстрочення платежів за відвантажену готову продукцію.

Динаміка співвідношення обороту кредиторської та дебіторської заборгованості представлена на рисунку 2.20.

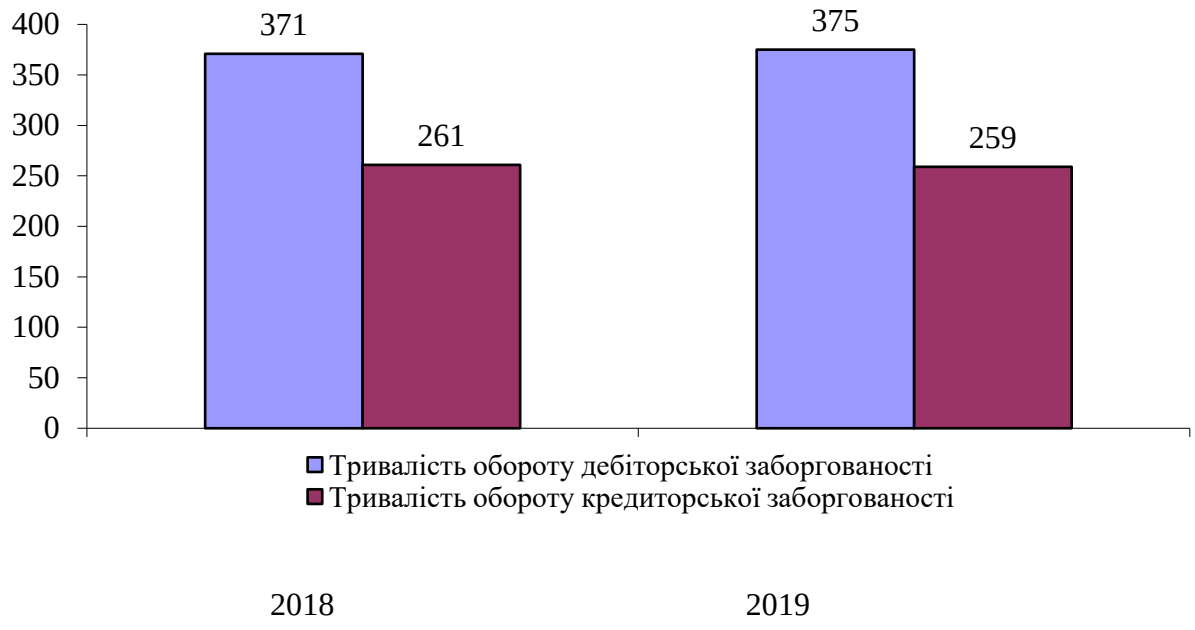

Рис. 2.20 – Динаміка співвідношення обороту кредиторської та дебіторської заборгованості ТОВ ВО «ОСКАР»у 2018-2019 рр.

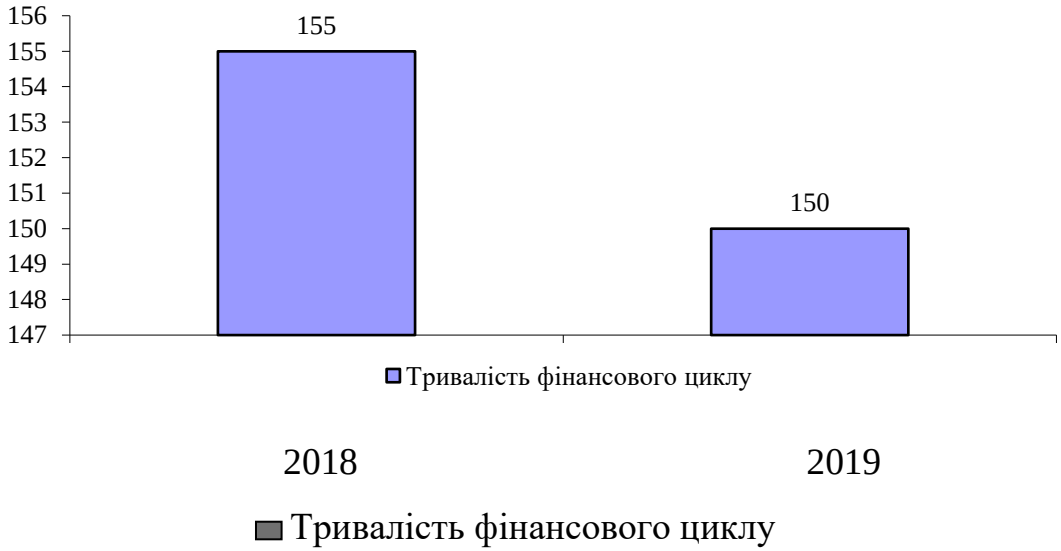

Рис. 2.21 – Динаміка тривалості фінансового циклу ТОВ ВО «ОСКАР» [35]

Показники рентабельності свідчать про здатність підприємства отримувати прибуток від різних видів діяльності.

Так, ТОВ ВО «ОСКАР» у 2017 році мало розрахункову рентабельність продукції 87,6% проти 74,9% у 2016 році. Така рентабельність свідчить про високий рівень покриття витрат, що не включаються у собівартість.

Також високою є рентабельність операційної діяльності, яка у 2017 році складала 79,1% проти 27,3% у 2016 р.

Рентабельність власного капіталу практично не змінилась і у 2017 році склала 48,2% проти 45,8% у 2016 році.

Цікавим є встановлення взаємозв'язку між показниками рентабельності продажу, розрахованими за валовим та чистим прибутком.

Динаміка цих показників представлена на рисунку 2.26.

Ми бачимо, що чиста рентабельність продажу зростає пропорційно валової рентабельності продажу, тобто операційна, інвестиційна та фінансова діяльність ТОВ ВО «ОСКАР» є ефективною.

Таблиця 2.8 – Показники рентабельності ТОВ ВО «ОСКАР»

Показники	2018 рік	2019рік	Відхилення
			(+, -)
Рентабельність продукції, (товарів, робіт, послуг)	74,9	87,6	12,7
Рентабельність операційної діяльності	27,3	79,1	51,8
Рентабельність звичайної діяльності	25,8	89,1	63,3
Рентабельність господарської діяльності	25,8	89,1	63,3
Рентабельність підприємства	19,1	24,05	4,95
Рентабельність власного капіталу	45,8	48,2	2,4
Рентабельність залученого капіталу	58,8	76,6	17,8
Рентабельність перманентного капіталу	42,3	44,9	2,6
Рентабельність необоротних активів	75,5	92,8	17,3
Рентабельність оборотних активів	38,9	43,4	4,5
Валова рентабельність продажу	42,9	46,7	3,8
Чиста рентабельність продажу	19,8	24,9	5,1
Рентабельність доходу від операційної діяльності	17,8	19,4	1,6

Розглянемо динаміку показників рентабельності на рисунку 2.22

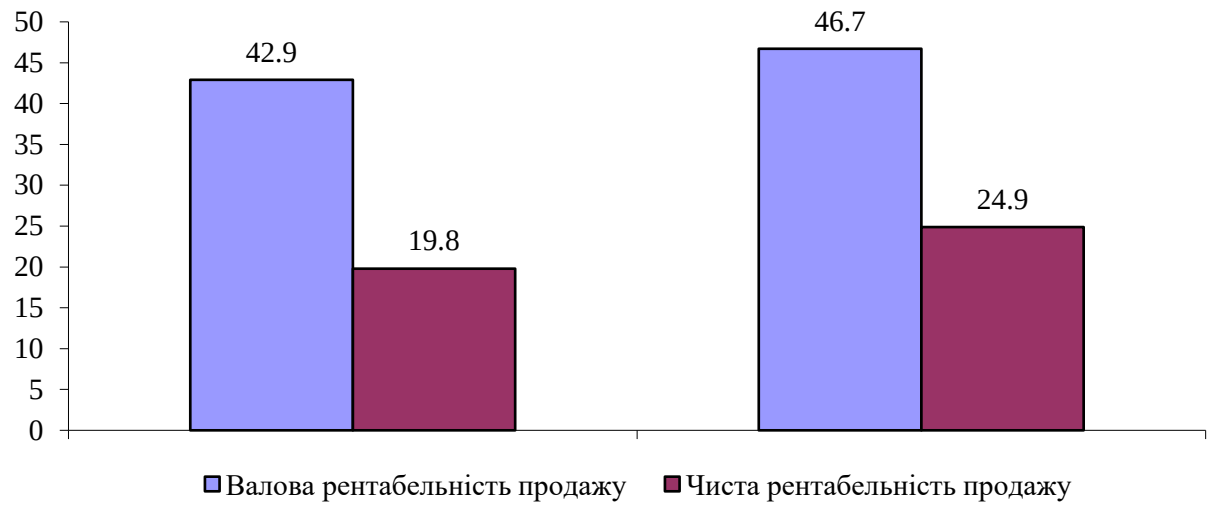

2018 2019

Валова рентабельність продажу Чиста рентабельність продажу

Рис. 2.22 – Динаміка показників рентабельності продажу ТОВ ВО «ОСКАР» [35]

Чиста рентабельність продажу зростає пропорційно валової рентабельності продажу, тобто операційна, інвестиційна та фінансова діяльність ТОВ ВО «ОСКАР» є ефективною.

2.3 Оцінка інноваційної діяльності ТОВ ВО «ОСКАР»

Розглянемо стан інноваційної діяльності ТОВ ВО «ОСКАР» за 2017 – 2019 роки.

Так питома вага працівників, що виконують науково-технічні роботи, підвищилась у період з 2017 по 2019 рік (з 0,04 у 2017 р., до 0,06 у 2018 та 0,07 у 2019 році). Але надалі цій показник значно знизився і у період 2017-2019 р. дорівнював нулю. Питома вага витрат на дослідження та розробки в загальному обсязі витрат на інновації та питома вага власних інвестицій на технологічні інновації в загальному обсязі витрат на інновації у 2017 році становила 1,00, а у наступні роки (2017-2019) знизилась до нуля. Питома вага інвестицій в нематеріальний основний капітал в загальному обсязі інвестицій

в основний капітал лише у 2018 році складала 0,02, а питома вага інвестицій на інформатизацію в загальному обсязі інвестицій у 2019 році склала 0,02, у період 2018-2019 вона дорівнювала нулю.

Така низька інноваційна активність даного підприємства обумовлена:

- відсутністю мотивації суб'єктів господарювання до підвищення конкурентоспроможності підприємств шляхом упровадження інновацій;

- значним податковим тиском на промисловий сектор економіки;

- невисоким рівнем розвитку інфраструктури інноваційної діяльності;

- браку у підприємств фінансових ресурсів для інноваційно-інвестиційних витрат ;

- недостатня кількість працівників що виконують науково-технічні роботи та ін.. Основні показники надано в таблиці 2.9.

Основною причиною, яка стримує інноваційну активність підприємств промисловості, є, передусім, відсутність власних коштів на придбання новітньої техніки і впровадження нових технологій. Інноваційній діяльності заважають недосконала законодавча база, високий економічний ризик, недостатність інформації технічного і технологічного характеру.

У сучасних умовах з метою розробки ефективного механізму управління інноваційним потенціалом на підприємстві доцільно використовувати систему показників, які більш детально і всебічно характеризують стан і рівень використання інноваційного потенціалу підприємства. До розгляду сутності інноваційного потенціалу слід підходити як до економічної категорії.

Аналіз діяльності підприємства поширюється на досить широке коло показників, які розкривають суть економічних явищ з кількісного чи якісного боку в абсолютних або відносних величинах. Рушійні сили, умови та причини, які визначають той чи інший показник, називаються факторами. Кожен, без винятку, показник фінансово-господарської діяльності підприємства є результатом взаємодії дуже великої кількості факторів.

Таблиця 2.9 - Основні показники інноваційної діяльності

Показник	Роки						
	2008	2009	2010	2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Питома вага працівників, що виконують науково-технічні роботи	0,04	0,00	0,06	0,07	0,00	0,00	0,00
2. Питома вага витрат на дослідження та розробки (без амортизації) в загальному обсязі витрат на інновації	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Питома вага власних інвестицій на технологічні інновації в загальному обсязі витрат на інновації	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Питома вага інвестицій в нематеріальний основний капітал в загальному обсязі інвестицій в основний капітал	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02	0,00
5. Питома вага інвестицій на інформатизацію в загальному обсязі інвестицій	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02

Розрахуємо рівень основних елементів інноваційного потенціалу ТОВ ВО «ОСКАР» згідно класифікації, яка була наведена у теоретичній частині.

Проаналізуємо технічний стан підприємства та визначимо зношеність його основних фондів.

До основних фондів підприємства належать такі (табл.2.10)

Таблиця 2.10 – Вартість основних фондів ТОВ ВО «ОСКАР» за 2018 рік, тис. грн.

Група	Балансова вартість	Структура, %	Сума зносу	Відсоток зносу, %	Залишкова вартість
1	2	3	4	5	6
Будинки, споруди ті передавальні пристрої	36054	71,38	22529	62,5	13525
Машини та обладнання	11488	22,74	10535	91,7	953
Транспортні засоби	2423	4,80	1686	69,6	737
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	351	3,39	334	95,15	17
Бібліотечні фонди	5	2,31	5	100	0
Малоцінні необоротні матеріальні активи	189	0,37	189	100	0
Разом	50510	100,00	35278	69,84	15232

Розрахуємо загальні показники, що характеризують використання основних фондів ТОВ ВО «ОСКАР».

Фондоємкість являє собою зворотний показник фондовіддачі і показує, на яку суму основних засобів було використано для одержання 1 грн. товарної продукції. У нормальних умовах фондовіддача повинна мати тенденцію до збільшення, а фондоємкість - до зменшення.

Розрахуємо фондовіддачу за наступною формулою, дані заносимо у порівняльну табл.2.10:

Фв = Чиста реалізація/Вартість основних засобів на кінець зв. періоду, (тис. грн)

$$Фв_{2018} = 29426 / 14993 = 1,962; \quad (2.1)$$

$$Фв_{2019} = 29852 / 15232 = 1,963.$$

Розрахуємо фондомісткість підприємства, тому що він являє собою загальний показник, який характеризує ефективність використання основних засобів. Для цього використовуємо наступну формулу, дані заносимо до таблиці 2.10 [33]:

Фм = Вартість основних засобів на кінець зв. періоду/Чиста реалізація, (тис. грн)

$$Фм_{2018} = 14993/29426 = 0,509; \quad (2.2)$$

$$Фм_{2019} = 15232/29852 = 0,510.$$

Дані з таблиці 2.11 розраховувались наступним чином:

Н1 = (чисельність персоналу, зайнятий дослідженнями / чисельність зайнятих на підп-ві) *100 (2.3)

Н1= (5/709) *100 = 0,7.

Н2 = (чисельність докторів, аспірантів / чисельність зайнятих на підприємстві) *100 (2.4)

Н2 = (1/ 709) *100 = 0,1.

Показники кадрового потенціалу розраховуються за такими формулами [33]:

Таблиця 2.11 – Система показників оцінки інноваційного потенціалу підприємства ТОВ ВО «ОСКАР»

Група показника	Значення
Науковий потенціал (НП):	
Відсоток чисельності персоналу, що займається дослідженнями та розробками (Н1)	0,7
Відсоток докторів та аспірантів у загальній чисельності персоналу (Н2)	
2. Кадровий потенціал (КП):	
Відсоток працюючих із вищою освітою у загальній чисельності персоналу (К1)	0,1
Відсоток учнів у загальній чисельності персоналу (К2)	24,0
3. Технічний потенціал (ТП):	2,8
Коефіцієнт придатності основних фондів (Т1)	0,31
Коефіцієнт оновлення основних фондів (Т2)	0,002
Фондоозброєнність праці (Т3)	21,5
4. Фінансово-економічний потенціал (ФЕП):	
Частка обсягу інвестицій в основний капітал в обсязі реалізованої продукції (Е1)	0,18
Частка витрат на дослідження до обсягу реалізованої продукції (Е2)	0,02 7,75
5. Інформаційно комунікаційний потенціал (ІКС)	
Кількість ПК на 100 працівників (І1)	5,36
Частка абонентів мобільного звязку у загальній чисельності працюючих (І2)	

К1 = (працюючі з вищою освітою / чисельність зайнятих на підприємстві) *100 (2.5)

К1 = (170/709) *100 = 24,0.

К2 = (кількість учнів / чисельність зайнятих на підприємстві) *100 (3.0)

К2 = (20/709) *100 = 2,8.

Розрахуємо коефіцієнт придатності основних фондів *Т1* наступним чином [33]:

$$Т1 = 1 - Кз, \quad (2.6)$$

де Кз - коефіцієнт зносу основних засобів,

$$Кз = Зо / Фк, \quad (2.7)$$

де Зо - сума зносу основних засобів, тис. грн.

Фк - балансова вартість основних засобів, тис. грн.

Зо = 35278;

Кз = 35278/50510 = 0,69;

Т1 = 1 - 0,69 = 0,31.

Розрахуємо коефіцієнт оновлення основних фондів *Т2:*

$$Т2 = Фу / Фк, \quad (2.8)$$

де Фу - вартість введених основних засобів за звітній період, тис. грн.

Фу = 267+822+2,0 = 109,1;

Т2 = 109,1/50510 = 0,002.

Розрахуємо показники фінансово-економічного потенціалу [32]:

Е1 = Обсяг інвестицій в основний капітал/обсяг випущеної продукції [31]

Е1 = (1057,0+5512,0) /36605 = 0,18.

Е2 = внутрішні витрати на дослідження і розробки/обсяг випущеної роботи (2.9)

Е2 = (874,0+5,0+50) /36605 = 0,02.

Розрахуємо показники інформаційно-комунікаційної складової потенціалу:

І1 = кіль-ть ПК /чисельність зайнятих на підприємстві (2.10)

І1 = (55/709) *100 = 7,75.

І2 = кіль-ть абонентів моб. зв`язку/чисельність зайнятих на підприємстві

І2 = (38/709) *100 = 5,36.

Розрахуємо показник наукового потенціалу підприємства за формулою (1.18) :

НП = 0,7+0,1 = 0,8;

Розрахуємо показник кадрового потенціалу за формулою (1.19):

КП = 24,0+2,8 = 26,8;

Розрахуємо показник технічного потенціалу за формулою (1.20)

ТП = 0,31+0,002+21,5 = 21,8;

Розрахуємо показник фінансово-економічного потенціалу за формулою (1.21):

ФЕП = 0,18+0,02 = 0,2;

Розрахуємо показник інформаційно-комунікаційної складової потенціалу за формулою (1.22):

ІКС = 7,75+5,36 = 13,11.

Розрахуємо інтегральний показник для комплексної оцінки за формулою (1.23)

$$ІП = \sqrt[5]{0,8 * 26,8 * 21,8 * 0,2 * 13,11} = 1,2.$$

Він складає 1,2, що характеризує інноваційний потенціал підприємства ТОВ ВО «ОСКАР» як низький.

Використовуючи даний метод - більш точний аналіз можна одержати, якщо порівняти кілька підприємств одразу. Але для цього потрібна додаткова інформаційна база різних підприємств.

Слід відзначити, що в ході проведення діагностики інноваційного потенціалу підприємства виникає ряд проблем. Основна проблема пов’язана з недостатністю необхідної аналітичної інформації. Існування цієї проблеми викликано відсутністю діючого механізму статистичного обліку інноваційної діяльності підприємств різних галузей. Так на сьогодні тільки для промислових підприємств передбачається звіт з форм: №1-інновація “Обстеження технологічних інновацій промислового підприємства” та №2 - інновація “Інноваційна активність підприємств». Але цього недостатньо для ретельного аналізу. Для торгових підприємств зовсім не передбачається ніякої статистичної звітності з інноваційної діяльності, що ускладнює проведення аналітичного обстеження цього напрямку діяльності торгових підприємств. Слід відмітити, що на більшості досліджуваних підприємств в управлінському і фінансовому обліку не виділяються дані з інноваційної діяльності, що також ускладнює діагностику інноваційного потенціалу.

Друга проблема пов’язана безпосередньо з оцінкою інноваційного потенціалу. Складність розглянутої проблеми полягає в тому, що оцінку окремих елементів інноваційного потенціалу неможливо здійснити кількісно, і в цьому випадку застосовується метод експертних оцінок, який базується на суб’єктивних думках експертів і не супроводжується традиційними

розрахунками. У таблиці 2.12 наведено результати оцінки інноваційного потенціалу методом експертних оцінок. Проводився аналіз промислового підприємства ТОВ ВО «ОСКАР.

Таблиця 2.12 – Експертна оцінка стану інноваційного потенціалу ТОВ ВО «ОСКАР»

Складові	Параметри	Вага	ТОВ ВО «ОСКАР»	
			Бали	Зважена оцінка
1	2	3	4	5
1. Виробничі можливості	1.1 Ступінь використання виробничої потужності 1.2 Рівень прогресивності застосовуваних технологій 1.3 Ступінь гнучкості виробництва		1 1 2	
Підсумкова оцінка		0,16	4	0,64
2. Кадрова складова	2.3 Розвиненість системи мотивації персоналу		1	
	2.4 Ступінь творчої ініціативності персоналу		2	
Підсумкова оцінка		0,18	6	1,08
3. Науково-технічні	3.1 Рівень витрат на наукові розробки в собівартості товарної продукції		1	
	3.2 Рівень витрат на використання науково-технічних досягнень в собівартості товарної продукції 3.3 Рівень використання розробок 3.4 Частка персоналу, яка займається науковими розробками у загальній чисельності персоналу		2 1 1	
Підсумкова оцінка		0,17	5	0,85
4. Маркетингові можливості	4.1 Раціональність використання каналів розподілу товарів 4.2 Гнучкість цінової політики 4.3 Рівень використання реклами 4.4 Ефективність системи збуту		2 1 2 2	
Підсумкова оцінка		0,16	7	1,12
5. Організаційні можливості	5.1. Ступінь інноваційної спрямованості організаційної структури; 5.2. Рівень відповідності організаційної культури інноваційному розвитку підприємства 5.3. Рівень компетенції керівникі		2 1 2	

Продовження таблиці 2.12

1	2			5
Підсумкова оцінка		0,16	7	1,12
6. Фінансові можливості	6.1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності 6.2. Коефіцієнт швидкої ліквідності 6.3. Коефіцієнт загальної ліквідності 6.4. Фінансова стійкість підприємства		0 0 0 2	
Підсумкова оцінка		0,17	2	0,34
Усього		1		5,15

У команду експертів входили працівники ТОВ ВО «ОСКАР», які оцінили стан підприємства за наданими показниками, а саме: директор служби маркетингу, спеціаліст по загальним питанням та директор планово-економічного відділу.

Слід зазначити, що подібний аналіз є досить складним і трудомістким. За результатами оцінки складових елементів інноваційного потенціалу було визначено інноваційні можливості підприємства ТОВ ВО «ОСКАР». Чим вище рівень використання складових елементів інноваційного потенціалу, тим більше у підприємства конкурентних переваг для здійснення ефективної інноваційної діяльності.

Експертним оцінюванням визначають вагомість груп показників, а також вагомість показників у групах. Аналіз показав, що ТОВ ВО «ОКАР» має середній рівень інноваційної активності - 5,15.

Наглядно стан інноваційного потенціалу ТОВ ВО «ОКАР» можна прослідити на рисунку 2.30.

За показниками можна зробити висновок, що найбільш розвиненими є організаційні та маркетингові можливості - 1,12. Найменш сприятливими до інноваційного діяльності є фінансові можливості - 0,34.

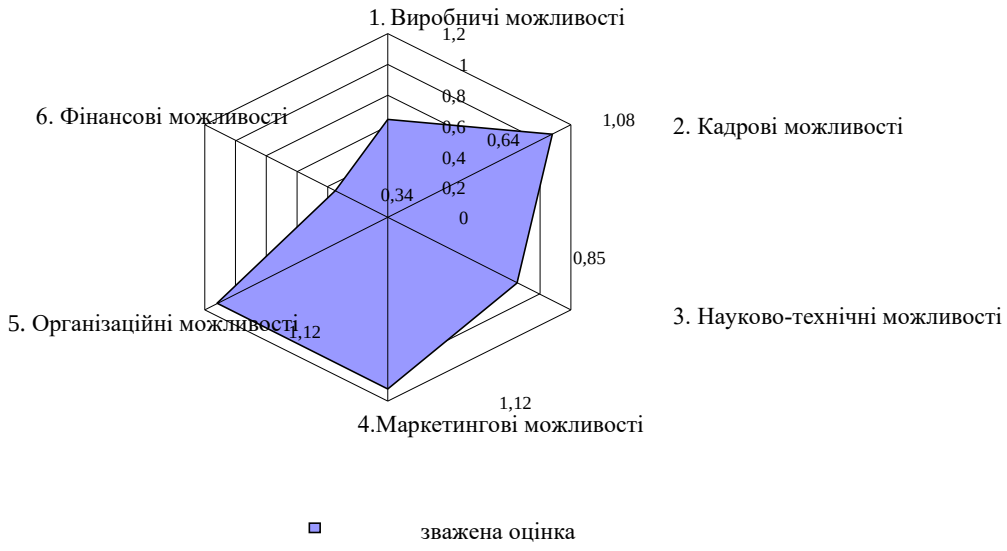

Рис. 2.23 – Експертна оцінка стану лементів інноваційного потенціалу ТОВ ВО «ОКАР»

Основним джерелом фінансування є власні кошти підприємств. Фінансування інноваційної діяльності за рахунок кредитів вітчизняних та іноземних підприємств, кредитів, місцевих бюджетів і позабюджетних фондів практично не відбувається. Серед негативних факторів виявлена відсутність придбання прав власності на винаходи, корисні моделі, промислові зразки та ліцензії.

Тож для підвищення загального стану інноваційного потенціалу підприємства необхідно зосередитися на групах, які є найменш розвинені у загальній схемі інноваційних показників.

РОЗДІЛ 3
ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СУЧАСНОМУ ВІТЧИЗНЯНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Особливості впровадження інноваційних технологій з удосконалення процесу виробництва гідропресів на ТОВ ВО «ОСКАР»

Розвиток підприємства є важливим елементов сучасного менеджменту, а без впровадження інноваційних технологій ефективне фунціонування жодного підприємства, в тому числі ТОВ ВО «ОСКАР» є не можливим.

Одним з видів діяльності ТОВ ВО «ОСКАР» є виробництво устаткування для трубної помисловості, в даному випадку це виробництво гідропресів ОПТ 9195.

Якщо впровадити інноваційні заходи при виробництвігідропресівз'являться можливості збільшення кількості продукції, що виробляється та зниження собівартості за рахунок замовлень.

Для цього треба проаналізувати технологічний процес виробництва гідропресів.

Довготривалість виконання операції розраховуємо за формулою:

$$t_{оп}=t_к/ч_{сб}*К_в;\ К_в=У_н/100=1,2 \qquad (3.1)$$

де $t_к$ – трудоємність;

$ч_{сб}$ – кількість робочих;

$К_в$ – коефіцієнт використання норм;

$У_н$ – рівень норм.

Зборка:

$t_{опА}=20/3*1,2=5,55$ і т.д.

Результати розрахунків заносимо в таблицю 3.1.

Таблиця 3.1 – Результати розрахунків довго тривалості виконання операціїt

№ операції	Трудоємність використання операції $t_к$, норм/год	Рівень використання норм $У_н$, %	Кількість працюючих на операції $ч_{сб}$, чол	Довго-тривалість виконання операції$t_{оп}$, год
Зборка А(1-9)	20	120	3	5,55
Б(10-13, 15-17)	24	120	4	5
В(18-27)	18,3	120	3	5,08
Г(29-33)	25,2	120	5	4,2
Д (34-36, 38-41, 41а)	20,4	120	3	5,67
Е(42,42а, 43-45)	17,9	120	3	4,97
Разом	125,8	-	21	30,47
Випробування ІОТ №27 А(1,1а, 2-4)	10,1	120	1	8,42
Б(5а,б,в)	20,2	120	3	5,61
В(6,7а, 7б,8,9)	22,9	120	3	6,36
Контрольна ІОТ№1 А(1)	1,5	120	1	1,25
Разом	54,7	-	8	21,64
Всього Σ	180,5	-	29	52,11

Розглянемо схему зборки виробу.

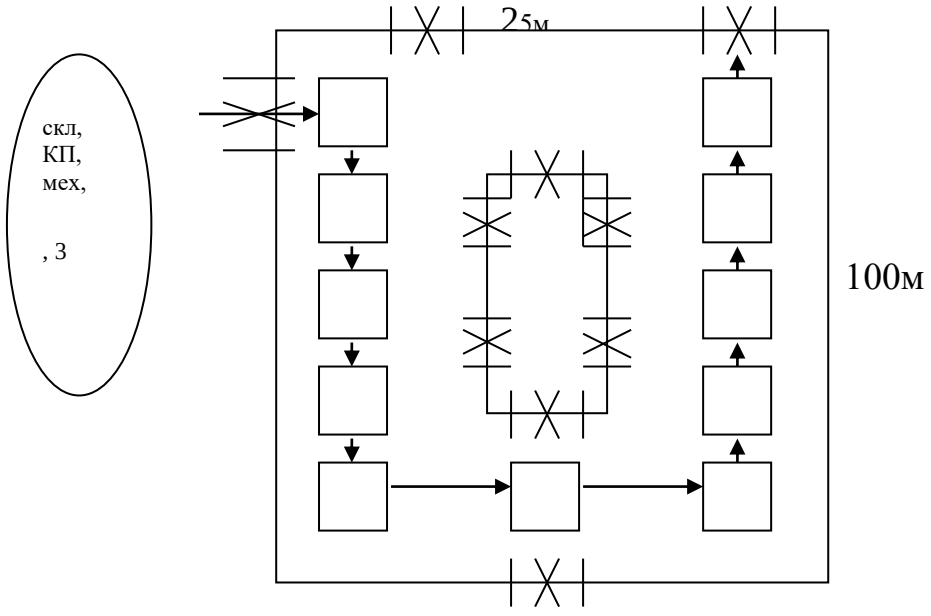

Рис 3.1 – Схема зборки виробу

Як видно з таблиці 3.2, для зборки одного гідропресу необхідно 180,5 нормо/годин, або 52,11год.

Один тиждень – це 40 годин при восьмигодинному робочому дні в одну зміну чи 80 годин – у дві зміни. Один місяць – 167 годин при роботі в одну зміну чи 334 години – у дві зміни.

Потім ми розраховуємо тривалість виробничого циклу за формулою [40]:

$$T_ц=\Sigma T_а+\Sigma t_е+\Sigma t_к+\Sigma t_т+\Sigma t_{п-з}+\Sigma t_{мо}+\Sigma t_{мц} \qquad (3.2)$$

У ряді випадків час контрольних транспортних робіт може частково чи повністю співпадати з часом перерв. Час перекривання окремих елементів у виробничому циклі в його тривалість не включається, тому довготривалість циклу зазвичай менше суми всіх його складових. При розрахунку $T_ц$ ми припускаємо, що $\Sigma t_е+\Sigma t_к+\Sigma t_т+\Sigma t_{п-з}+\Sigma t_{мо}+\Sigma t_{мц}$=1год/зміну. Звідси виходить, що один тиждень – це 35 годин при роботі в одну зміну або 70 годин – у дві зміни, відповідно: один місяць – 154 чи 308 годин, один рік – 1848 чи 3696 годин.

В даний момент у цеху працює 5 чоловік із робочих, що використовують всі операції послідовно, причому працюють у цеху в одну зміну, а значить здатні вироблять 1848/52,11≈35 гідропресів/рік. Але, як правило, через нехватку коштів на підприємстві недостає комплектуючих, в результаті чого до виготовлення продукції цех приступає тільки коли замовник переведе кошти на рахунок підприємства і за них куплять комплектуючі. В результаті втрачається багато часу й цех не здатен виробляти більше 20 гідропресів ОПТ 9195/рік.

Для роботи в цеху необхідно 29 чоловік, котрі будуть виконувати тільки свою частину роботи.

Припустимо, нам необхідно виготовити сто циліндрів для гідропресів.

$$T_{о\ посл} = n * \sum_{i=1}^{m} t_i / c_i * 1.2 = 100*52.11 = 5211 год. \quad (3.3)$$

Для цього, при послідовному русі предметів труда, потрібно або 2,8 року при роботі в одну зміну чи 1,4 року при роботі у дві зміни - 5211год

Послідовний рух предметів труда характеризується тим, що партія деталей передається з операції на операцію повністю.

У зв'язку з незручністю збирання та тривалістю виробничого циклу послідовний рух предметів труда нерентабелен, тому пропонується паралельний рух предметів труда, який розраховую за формулою:

$$T_{опар} = \sum_{i=1}^{m} t_i / c_i * 1.2 + (n-1) * (t_i / c_i)_{max}, \quad (3.4)$$

$$\text{при } p \neq 1 \; T_{опар} = p * \sum_{i=1}^{m} t_i / c_i * 1.2 + (n-p) * (t_i / c_i)_{max} \quad (3.5)$$

Паралельний вид руху характеризується тим, що предмети труда передаються на послідуючу операцію та обробляються зразу ж після виконання попередньої операції, незалежно від готовності всієї партії.

Таким чином, деталі тієї самої партії виготовляються паралельно на всіх операціях. Малогабаритні та не трудомісткі предмети труда можуть передаватись не поштучно, а транспортними партіями.

Кількість деталей у транспортній партії встановлюється практичним шляхом. При поштучній передачі p=1. Для визначення тривалості операційного циклу беруться відрізки, що не перекриваються.

$$T_{опар} = 52,11 + 998,42 = 885,69 \text{ год.}$$

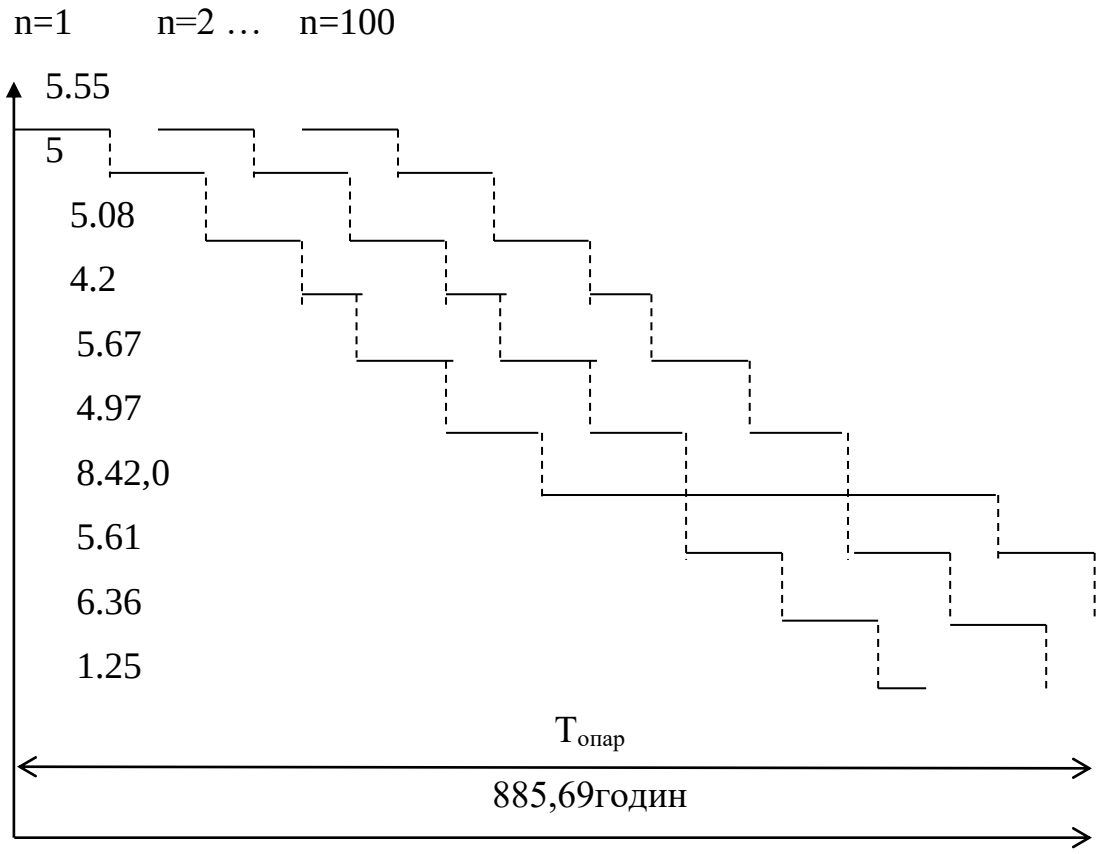

Рис. 3.2 – Паралельний рух деталей

Для виготовленнясто циліндрів при паралельномурусіпредметів труда необхідно 885,69 годин або 0,48 року при роботі в одну зміну чи 0,24 року при роботі у дві зміни.

Виходить, що при паралельному русі предметів труда, працюючи в одну зміну, цех здатен виробляти більше 200 циліндрів на рік, в десятеро більше того, що є зараз; а при роботі в дві зміни – більше 400 циліндрів, тобто , у двадцять разів більше того, що виробляється. Однак, якщо при паралельному русі операції не рівні і не кратні по тривалості, тобто не синхронізовані, то на всіх операціях, за виключенням операції з максимальною тривалістю, виникають перерви у роботі обладнання та робочих. Повна ліквідація таких перерв досягається за рахунок повної синхронності операцій, коли:

$$t_1/c_1*1.2=t_2/c_2*1.2=t_m/c_m*1.2 (3.6)$$

Зазвичай на практиці досягти такого єфектупрактично неможливо.

Тепер розглянемо паралельно-послідовний рух, який характеризується тим, що виготовлення предметів труда на послідуючий операції починається до закінчення обробки всієї партії на попередній операції, тобто є деяка паралельність виконання операцій.

При цьому ставиться умова, щоб партія безперервно оброблялася на кожному робочому місці. Тривалість операційного циклу при паралельно-послідовному русі менше тривалості циклу при послідовному русі на суму часу поєднання суміжних операцій Στ [42]:

$$T_{оп-п} = T_{опосл} - \sum_{i=1}^{m-1} \tau_i \quad (3.7)$$

$$T_{оп-п} = n\sum_{i=1}^{m} t/1.2c - (n-p)\sum_{i=1}^{m} (t/1.2c)_m \quad (3.8)$$

$T_{оп-п}$ = 5211-99*(5+5+4,2+4,2+4,97+4,97+5,61+5,61+1,25) = 1170,81 год.

При роботі в одну зміну – 0,63 року

При роботі у дві зміни – 0,32 року

Звідси виходить, що при паралельно-послідовному русі предметів труда, за умови роботи в одну зміну, цех здатен виробляти більше 150 гідропресів ОПТ; у дві зміни – більше 300.

При великій номенклатурі деталей розрахунки по всіх приведених формулах займають багато часу. Тому їх використовують тільки для деталей-представників та визначають коефіцієнт паралельності, що показує співвідношення тривалостей операційного циклу для деталей-представників при послідовному та паралельно-послідовному русі [44]:

$$K_{пар} = T_{оп-п}/T_{опар} = 1170,81/885,69 = 1,32 \quad (3.9)$$

Після цього, знаючи для кожної j деталі $T_{опослj}$, легко визначити $T_{оп-пj}$

$$T_{оп-пj} = T_{опослj} * K_{пар} \quad (3.10)$$

Розрахувавши тривалість операційного циклу виготовлення партії деталей з урахуванням виду руху предметів труда у процесі обробки, приступаємо до визначення інших складових циклу – $t_{п-з}$, $t_е$, $t_к$, $t_{мо}$, $t_{мц}$.

Для цього використовують відповідні нормативи, дослідні дані чи проводять спеціальні розрахунки.

Підготовчо-нормативний час визначають по нормативах трудоємності, що розробляються у процесі технічного нормування праці.

Довготривалість природних процесів приймається по мінімуму часу на їх міжопераційні перерви, що мають значну питому вагу у тривалості виробничого циклу, потребують обґрунтованого підходу до визначення їх величини. На практиці немає загально-прийнятного способу розрахунку міжопераційних перерв. Використовуються виконання згідно з вимогами технології.

Час контролю та транспортування, як правило, незначний, та найчастіше перекривається часом міжопераційного чекання. Якщо він не перекривається, то приймається по дослідним даним з урахуванням заходів по вдосконаленню методів контролю та міжопераційного транспортування.

Існують різні методи оцінки міжопераційних перерв: дослідний, статистичний, графічний, аналітичний.

Дослідний та статистичний методи не можуть рахуватися задовільними через їх суб’єктивізм та неточності , орієнтації на застарілий досвід.

Аналітичним шляхом зазвичай визначається середній термін однієї перерви між парою сумісних операцій. Загальна довготривалістьміжопераційних перерв буде дорівнювати добутку їх числа на середню довготривалість однієї перерви $t_{мо\ сер}$:

$$\Sigma t_{мо} = t_{мо\ сер} * m, \quad (3.11)$$

де m – кількість операцій.

З переходом від послідовного руху до паралельно-послідовного міжопераційні перерви скорочуються, досягаючи мінімальної величини, чи повністю ліквідуються при паралельному русі.

Міжцехові перерви визначаються по дослідним даним, виходячи з конкретних умов виробництва та прийнятої системи оперативного планування.

З урахуванням вищезазначеного, тривалість виробничого циклу обробки партії деталей у календарних днях може бути визначена, наприклад, для послідовного руху за формулою [45]:

$$T_ц = K_k / ST_{см}\left[1/60(n\sum_{i=1}^{m} t_i c_i + \sum_{i=1}^{m} t_{п-з\,i} + \sum t_k + \sum t_T) + mt_{моср} + \sum t_{мц}\right] + \frac{\sum tc}{24} \quad (3.12)$$

де $К_к$ – коефіцієнт календарності;

S – кількість робочих змін, діб;

$Т_{см}$ – довготривалість дії, год.

$$К_к = D_к / D_р \quad (3.13)$$

$D_к$ - кількість календарних днів;

$D_р$ - кількість робочих днів.

З урахуванням всіх отриманих результатів інноваційний проект зі збільшення кількості продукції на ТОВ ВО «ОСКАР» можливо вважити економічно доцільним.

3.2 Розробка та обґрунтування інноваційних технологій на ТОВ ВО «ОСКАР»

Проектування – процесс створенняописів новогочимодернизируемого технічного процесу (виробів, об'єктів).

Проектування є розробкою конструкторської і технологічного документації таких як креслень, пояснювальних записок, специфікацій, программ для технологічних автоматів тощо. Процес полягає у виконанні комплексу робітдослідницького, розрахункового, конструкторського характеру, які мають на метіперетвореннявих ідногоопису в остаточний опис.

Нині ТОВ ВО «ОСКАР» має два структурні підрозділи, які займаються проектуванням – Технічний відділ й Центральну заводську лабораторію, що у своїй практиці використовують програмне забезпечення BRL-CAD. Проте цей програмний продукт має низку вадпід час використання:

- побудова моделі проекту навколо тимчасової шкали;
- повільна робота під час проектуваннямоделі великих габаритів;
- значне споживання ресурсів комп'ютера (завантаження процесора).

Через дані недолікине можливо реалізовувати все інноваційн і ідеї фахівців підприємства.

Нині на ринкупрограмногозабезпечення для проектування існує программа Altium Designer, більш функціональна і менше вимоглива до ресурсів ніж BRL-CAD.

AltiumDesigner є системою наскрізного автоматизованого проектування. Принцип наскрізного проектування передбачає передачу результатів одного етапупроектування до наступногоетапу у єдиному проектному середовищі (AltiumDesigner використовує інтегровану платформу DesignExplorer). Прицьомузміни, внесеніна будь-якомуетапі, відбиваються в усіхгалузях проекту.Такий принцип дозволяє розробникові контролювати цілісність проекту, відстежувати зміни і синхронізувати їх.

Altium Designer пропонує інструментит ехнологій і методів проектування. Упоєднанні з сучасними можливостями управління даними, система пропонує удосконалення особливостей управління, які включають нові важливі інструменти маршрутизації.

Уніфікація проекту об'єднує як процесс проектування, так і дані проекту.Уніфіковане середовище AltiumDesigner підтримує управління точними даними і дозволить підприємству поліпшити керівництво проектами через прямі інтерфейси CVS, Subversioni Microsoft'sS CCI – інтерфейси управління версіями. Це означає, що файли проекту можуть бути безпосередньо перевіренічи зареєстровані у сховищеданих у межах AltiumDesigner–не треба використовувативажкіутиліти командного рядку.

Зіншого боку, існуютьрізніверсії проекту Altium Designer, що надає користувачеві можливість графічного порівняння розбіжностей швидкого визначення зміни конструкції і спільного продукту на стадії розробки.

Правила проектування – важлива система захисту та інструмент управління під час прокладання складних конструкцій. Вони забезпечують послідовність і технологічність проекту. Запобігання помилокпід час проектування збереже гроші наетапівиробничихвитрат. Правила проектування в AltiumDesigner меньш великі, ніж уBRL-CAD, та й можуть бути точнішими і гнучкими.

AltiumDesigner підтримує кілька моніторів і дає можливості виробляти поперечне дослідження між два документи одного проекту. Також можливо працювати одним монітором й використовувати другий для будь-яких інтелектуальних та інформативних панелей, якімістятьвідповідніпроектнідані.

AltiumDesigner також включає у собіреволюційний SmartPDFмайстер, щодозволяє створювати портативні й цілком індексовані PDF документи проектних даних. Це поширення проектних даних євільним, і дозволяєвсімзацікавленим сторонам переглядати проектну документацію без установки AltiumDesigner на комп'ютер.

Економічний ефект відуч астівпро вадження програмимо же бути досягнуто задопомогою зниження трудомісткості підготовки даних, обробки інформації, аналізу результатів, зменшення витрат машинного часу.

Загальні капітальні вкладення ($До_{про}$) підприємства, пов'язані з придбанням, впровадженням та використанням данного программного забезпечення, розраховуються за такою формулою

$$До_{про} = До_{ін} + До_{ос} + До_{р}, \quad (3.14)$$

де$До_{ін}$ – видатки придбання ліцензії Altium Designer;

$До_{ос}$ – видатки навчання персоналу;

$До_{р}$ – видатки супровід системи Altium Designer.

$До_{про}$ = 28405000+88·90000+28405000·20%=42006000 грн.

У процесі використання нового проекту прибуток у остаточному підсумку відшкодовує капітальні витрати. Проте, отримані у своїй суми результатів (прибутку) і витрат (капітальнихвкладень) за літами призводять до єдиному часу – розрахунковому року (за розрахунковийрікприйнято 2012 р) шляхом множення результатів і витрат кожний рік коефіцієнт приведення($a_{>t}$), який вираховується за формулою [43]:

$$a_{>t} = (1+Е_{зв})^{tp-t}, \quad (3.15)$$

де $Є_{зв}$ - норматив приведеннярізночаснихвитрат і результатів;

$t_р$ - розрахунковийрік,$t_р$ = 1;

t - номер року, результати і витратиякогонаводяться до розрахунковому (2012-1, 2013-2, 2014-3, 2015-4).

Норматив приведення різночасних витрат і результатів ($Є_{зв}$) для программного забезпечення - 0,13. При нормативі 0,13 коефіцієнта мприведення (a_t) відповідатимуть такі значення:

a_1= $(1+0,13)^{1-1}$=1 – розрахунковий рік;

a_2= (1+0,13) $^{1-2}$=0,8850 - 2015 р.;

a_3= (1+0,13) $^{1-3}$=0,7831 - 2016 р.;

a_4= (1+0,13) $^{1-4}$=0,6931 - 2017 р.;

Результати розрахунку показників ефективності наведені у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Розрахунок економічного ефекту відвикористання Altium Designer, тис. грн.

Показники	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Результат:				
Приріст прибутку за допомогою економії витрат ($П_{год}$)	0	42 000	42 000	42 000
Те ж з урахуванням чинника часу	0	37 168	32 892	29 108
Витрати:				
На придбання ліцензії Altium Designer ($До_{ін}$)	28405	-	-	-
На навчання персоналу ($До_{ос}$)	7920	-	-	-
На супровід системи Altium Designer ($До_{р}$)	5681	5681	5681	5681
Усього витрат	42006	5681	5681	5681
Те ж з урахуванням чинника часу	42006	5027,43	4449,06	3937,22

Рентабельністьінвестицій у придбанняпрограмного продукту (P_i) вираховується за формулою [47]

$$P_i=П_{срч}/З * 100\%, \quad (3.16)$$

де $П_{срч}$ - середньорічна величина чистий прибуток за розрахунковий період, тис.грн., щовизначається за такою формулою

$$П_{срч}=П_{рікt}/n, \quad (3.17)$$

де $П_{рікt}$ - чистийприбуток, отриманий на рікt, тис.грн.

$П_{срч}$= (0+42000+42000+42000) /4=31500 тис.грн.

P_i = (31500 /42006) * 100%=75%

Термін окупності проекту разраховується за формулою [48]

$$N=З/П_{рік}, \quad (3.17)$$

N= 42006/42000= 1,0001 р.

Через економічне обгрунтування застосування проекту буде отримано такі значення показники їхньої ефективності:

1) чистий прибуток за розрахунковий період складає 31500 тис.грн.;

2) всі інвестиції окупаються протягом року, якщо вважати статистичний (бухгалтерський) метод, під час підрахунку динамічним методом (дисконтним) впровадження програми окупитися на третій рік;

3) рентабельністьінвестицій становить 75%.

Отже, розробка і впровадження нового проекту ефективна. Він принесе як фінансові,так і інші вигоди, інвестиції у цей проект будутьефективнішітаприноситимутьприбуток. Отже, реалізація пілотного проекту впровадження Altium Designer є обгрунтованою. Кількісно оцінити економічну ефективність відзапровадження Altium Designer складно, оскільки доводиться враховувати багато чинників, якіне можуть бути виражені в цифрах.Впровадження програми дозволить підвищити продуктивність на 10%, розробляти нові вироби й енергійніше впроваджувати нові технологі її виробництва у рекордно стислі терміни, підвищити якість готової продукції, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

У кваліфікаційній роботі магістра було проведене дослідження інноваційної діяльності ТОВ ВО «ОСКАР», для чого було висвітлено теоретичну сутність понять інновації, інноваційна діяльність, інноваційні можливості підприємства.

В ході написання роботи встановлено, що інноваційна діяльність безпосередньо пов’язана з вдосконаленням нових знань, доведенням інноваційної ідеї до розробок конкретного товару, послуги чи технології, які користуються попитом на ринку у розрахунку одержання інноваційного прибутку. Така діяльність передбачає здійснення цілого комплексу практичних заходів з підготовки і організації виробничого процесу, модифікації продукту і технології, перепідготовку персоналу для виконання нового завдання, застосування нових технологій, обладнання.

Було визначено, що розробка інновацій – один з основних напрямків стратегічного планування, здійснюваного на рівні вищого менеджменту організації. Її метою є визначення основних напрямків науково-технічної діяльності організацій у наступних областях: розробка і впровадження інновацій, розробка і впровадження нових технологічних процесів при освоєнні нової продукції, удосконалення використовуваної технологи.

В першому розділі також були досліджені методи оцінювання ефективності інноваційних нововведень.

Виробниче об’єднання «ОСКАР» є одним з провідних виробників високотехнологічної безшовної трубної продукції з нержавіючих, легованих сталей, титанових та нікелевих сплавів.

До основних видів діяльності ТОВ ВО «ОСКАР» відносяться:виробництво труб та фітингів для труб зі сталі, виробництво труб та фітингів для труб з чавуну, виробництво інструментів, оброблення та нанесення покриттів на метали, оптова торгівля залізними виробами.

Обсяг чистої реалізованої продукції у 2019 році склав 5001803 тис.грн. проти 3740353 тис.грн. у 2018 році, відхилення склало 1261450 тис.грн., а темп росту 133,73%. Із цього випливає, що практично вся вироблена продукція реалізовується у тому ж періоді, в якому вона вироблена, це означає, що вона є ліквідною та конкурентоспроможною, а підприємство не працює „на склад".

Чисельність ВПП складає 20832 чол. у 2018 році та 21860 чол. у 2019 р., тобто вона зросла на 1028 чол. або на 104,9%. Чисельність зростає пропорційно зростанню обсягу реалізації продукції, але темп її зростання значно нижче, тобто у 2019 році людські ресурси ТОВ ВО «ОСКАР» використовуються ефективніше.

За результатами аналізу основних фінансово-економічних показників діяльності ТОВ ВО «ОСКАР» можна сказати, що у 2019 році підприємство спрацювало більш ефективно, отримало прибутки, що дозволяють йому розвивати свою матеріальну базу, оновлювати технології та підвищувати конкурентоспроможність продукції.

Протягом 2018-2019 рр. спостерігаються такі зміни у фінансових результатах:

– зростає обсяг реалізації;
– випереджуючими темпами зростають доходи по відношенню до витрат;
– по всіх видах прибутку спостерігається зростання.

Динаміка та структура фінансових результатів ТОВ ВО «ОСКАР» у 2018-2019 рр. така:

– доход від реалізації у 2019 році складає 5106758 тис. грн., темп її росту проти 2016 року 132,9;
– чистий доход від реалізації має темп росту 133,5%;
– собівартість реалізованої продукції зростає з темпом 124,8%;
– валовий прибуток зростає з1608176 тис.грн. до 2335243 тис.грн., темп росту складає 145,2%;

– адміністративні витрати зростають на 62898 тис.грн., темп росту складає 120,7%;

– витрати на збут також зростають з темпом росту 127,7%;

– фінансовий результат від операційної діяльності склав у 2019 році 1588398 тис.грн., що на 480522 тис.грн. більше ніж у 2018 році; темп росту дорівнює 143,4%;

– фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування складає 1533335 тис.грн., що на 524305 більше за 2017 рік; темп росту складає 151,9;

– темп росту чистого прибутку 165,4%.

Тривалість обороту дебіторської заборгованості 16-17 днів, тобто ТОВ ВО «ОСКАР» використовує консервативний тип кредитної політики, що спрямований на скорочення терміну відстрочення платежів за відвантажену готову продукцію.

Показники рентабельності свідчать про здатність підприємства отримувати прибуток від різних видів діяльності.

Так, ТОВ ВО «ОСКАР» у 2019 році мало розрахункову рентабельність продукції 87,6% проти 74,9% у 2018 році. Така рентабельність продукції свідчить високий рівень покриття витрат, що не включаються у собівартість.

При оцінці інноваційної діяльності ТОВ ВО «ОСКАР» доведено, що низька інноваційна активність даного підприємства обумовлена:

- відсутністю мотивації суб'єктів господарювання до підвищення конкурентоспроможності підприємств шляхом упровадження інновацій;

- значний податковий тиском на промисловий сектор економіки;

- невисоким рівнем розвитку інфраструктури інноваційної діяльності;

- браку у підприємств фінансових ресурсів для інноваційно-інвестиційних витрат і ін.

За підрахунками інтегральний показник складає 1,2, що характеризує інноваційний потенціал підприємства ТОВ ВО «ОСКАР» як низький.

Експертним оцінюванням визначено, що ТОВ ВО «ОКАР» має середній рівень інноваційної активності - 5,15.

За показниками можна зробити висновок, що найбільш розвиненими є організаційні та маркетингові можливості - 1,12. Найменш сприятливими до інноваційного діяльності є фінансові можливості - 0,34.

Для підвищення загального стану інноваційного потенціалу підприємства необхідно зосередитися на групах, які є найменш розвинені у загальній схемі інноваційних показників.

У кваліфікаційній роботі магістра було запропоновано ряд заходів, сприяють вдосконаленню управління ТОВ ВО «ОСКАР» з урахуванням інноваційної діяльності.

1) Впровадження системи наскрізного автоматизованого проектування Altium Designer, що дозволити приймати значно більшу ефективності роботи структурних підрозділів підприємства, відповідальних за науково-дослідну роботу. Дане впровадження є економічно ефективним та актуальним нині

2) Удосконалення процесу виробництва гідропресів. Цей крок дозволить збільшити кількість продукції, що виробляється та знизити собівартості продукції за рахунок більшої кількості замовлень Отже, застосування практично запропонованих заходів дозволить ТОВ ВО «ОСКАР» збільшити масштаби і ефективність своєї інноваційної діяльності.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Алексєєва К.І. Державні механізми стимулювання інноваційного розвитку. *Економіка та держава.* 2017. №3. С. 74-76.

2. Блонська В.І. Економіка підприємства. Теорія і практикум. Львів : Магнолія, 2012. 288с.

3. Бойчик І.М. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ : Атіка, 2015. 480 с.

4. Бузько І.Р., Вартанова О.В., Голубенко Г.О. Стратегічне управління інвестиціями та інноваційна діяльність підприємства : монографія. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2016. 176 с.

5. Гальчинський А.С., Геєць В.М., Семиноженко В.П.Україна: наука та інноваційний розвиток. Київ: 2015. 66 с.

6. Гальчинський А.С. Інноваційна стратегія інноваційних реформ. К.: Знання України, 2015. 196 с.

7. Гриньов А.В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2017. 305 с.

8. Дацій О.І. Розвиток інноваційної діяльності в агропромисловому виробництві України. К. : Вид-во ННЦ ІАЕ, 2015. 428 с.

9. Джерела фінансування інноваційної діяльності. URL: http://www.ukrstat.gov.u/operativ/ (дата звернення: 15.11.2020).

10. Заблоцький Б.Ф. Економіка й організація інноваційної діяльності : навчальний посібник. Львів: Новій Світ, 2015. 456 с.

11. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 року №40-IV. URL: http://www.ukrstat.gov.u/operativ/ (дата звернення: 15.11.2020).

12. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003 року №433-IV URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=433-15 (дата звернення: 15.11.2020).

13. Грещин М. Г., Колот В. М., Мендрул О. Г. Економіка підприємства: підручник. Вид. 4-те, [перероб. і доп.]. К. : Вид-во КНЕУ, 2017. 816 с.

14. Швандара В.А., Горфинкеля В.Я. Инновационный менеджмент: Учебник. М.: Вузовскийучебник, 2017. 256 с.

15. Аньшина В.М., Дагаева А.А. Инновационный менеджмент: Многоуровневые концепции, стратегии и механизмы инновационного развития: учебное пос. М.: Дело, 2017. 584 с.

16. Іваноньків О.О. Політика держави щодо інвестиційної діяльності в Україні та перспективи прямого іноземного інвестування. *Актуальні проблеми економіки.* 2017. №11. С. 13-17.

17. Інноваційна активність промислових підприємств. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/ni/ind_rik/ind_u/2002. html (дата звернення: 15.11.2020).

18. Карлоф Б. Деловая стратегия: концепция, содержание, символы. М.: Экономика, 2018. 239 с.

19. Космидайло І. В. Проблеми інноваційного розвитку в Україні та шляхи їх вирішення. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. №2. С. 20-26.

20. Крупка М.І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. Львів : Вид. центр Львів. НУ ім. Івана Франка, 2018. 607 с.

21. Крылов Э.И. Власова В.М., Журавкова И.В. Анализ эффективности инвестиционной и инновационной деятельности предприятия. М. : Изд-во «Финасы и статистика», 2018. 608 с.

22. Кузьмін О.Є Фінансова складова в розвитку й функціонуванні національної інноваційної системи. *Фінанси України.* 2014. №5. С. 21-30.

23. Лапко О.Н. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання. К.: ІЕП НАНУ, 2015. 386 с.

24. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність : навч. Посібн. К. : Вид-во ЦУЛ, 2017. 376 с.

25. Манів З.О. Економіка підприємства : навчальний посібник К.: Знання, 2016. 580с.

26. Некифоров А.Є., Диба В.М., Парнюк В.О. Податкове стимулювання інноваційної діяльності. *Фінанси України*. 2012. №5. С. 78-86.

27. Завлина П. Н. Основы инновационного менеджмента: Теория и практика: Учебное пособие. НПО «Издательство «Экономика», 2018. 247 с.

28. Павленко І. А. Економіка та організація інноваційної діяльності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2014. 150 с.

29. Пампура О.И. Управление инновационным процессом в промышленности. Донецк, 2017. 363 с.

30. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом. К. : «Лібра», 2015. 472 с.

31. Письмак В.П. Проблемы устойчивого функционирования социально-экономической модели Украины. Донецк: Донеччина, 2015. 544 с.

32. OECD Taxonomy of Economic Activities Based on R&D Intensity: OECD Science, *Technology and Industry Working Papers*. 2016. № 4. 25 p. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/oecd-taxonomy-of-economic-activities-based-on-r-d-intensity_5jlv73sqqp8r-en (дата звернення: 15.11.2020).

33. Кількість працівників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок, які мають науковий ступінь (2010-2019) URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ni.htm (дата звернення: 15.11.2020).

34. Інноваційна діяльність в Україні у 2019 році: науково-аналітична доповідь / Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша, Рожкова Л.В., Коваленко О.В. Київ : УкрІНТЕІ, 2020. 45 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/2020/08/za-2019-1-1.pdf (дата звернення: 15.11.2020).

35. ТОВ «Оскар» URL: https://vkursi.pro/card/tovvo-oskar-35495711 (дата звернення: 15.11.2020).

36. Постанова Верховної Ради України «Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України» від 13.07.1999 року №916-XIV URL: http://zakon1.rada.gov.ua/ cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=916-14 (дата звернення: 15.11.2020).

37. Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо підтримки інноваційно-інвестиційних проектів» від 05.08.2002 року URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg =1106-2002-%E (дата звернення: 15.11.2020).

38. Про затвердження інструкцій щодо заповнення форм державних статистичних спостережень зі статистики науки та інновацій. Інструкція від 28.11.2005 року №382 URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/ni/ind_rik/ind_u/2002. html (дата звернення: 15.11.2018).

39. Ілляшенко С.М., Прокопенко О.В., Мельник Л.Г, В.В.Божкова, О.С. Тєлєтов Проблеми управління інноваційним розвитком підприємств у транзитивній економіці. Суми: Університетська книга, 2016. 582 с.

40. Євтушевського В.А. Управління інноваціями в сучасній організації. К. :Вид-во «Нічлава», 2017. 359 с.

41. Харів П.С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів. Тернопіль : «Економічна думка», 2017. 326 с.

42. Хомутский Д.Ю. Управление инновациями в компании. М.: СОЛОН-ПРЕСС, 2018. 169 с.

43. Черваньов Д. М., Нейкова Л. І. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. «Знання», 2016. 516 с.

44. Шваб Л.І. Економіка підприємства: підручник. К.: Каравела, 2017. 584 с.